

DARBININKAS

LVI NO. 80

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

PENKTADIENIS - FRIDAY, GRUODIS - DECEMBER 17, 1971

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENT

J. TAUTŲ REZOLIUCIJOJ PRITARIMAS IZRAELIUI SUMAŽĖJO Bet gen. sekr. įpareigotas atgaivinti Jaringo misiją

J. Tautos. — Dešimt dienų trukusios diskusijos JT gen. asamblėjoje žydų-arabų taikos klausimu pasibaigė nepateisintais Izraelio vilčių, kad bus įsakmiai pritarta jo taikos organizavimo metodui.

Visi sutaria, kad S. Tarybos 1967 lapkričio 22 rezoliucija yra konflikto išsprendimo pagrindas ir rėmai, bet Izraelis ir arabai išsiskyrė dėl teritori-

nių klausimų sutvarkymo būdo. Apie būsimas sienas minėta rezoliucija sako, kad jos turi būti "sutartos, saugios ir pripažintos", bet iki šiol niekas nepajėgė pasakyti, kaip tas reikalas turi atrodyti praktikoje. Izraelis tvirtina, kad nieko daugiau nereikia, tik tai Egipto sutikimo pradėti derybas, nes kiekvienas klausimas, sienų neišskiriant, bus padėtas ant de-

rybų stalo.

Visokių derybų per tarptautinę dr. Jaringą eigoje Egiptas pamažu priėjo prie reikalavimo, kad rimtų derybų pradėjimui reikia iš anksto Izraelio duoto pažado, kad bus grąžintos visos 1967 m. karo metu paimitos arabų žemės. Izraelis šito reikalavimo nesutiko priimti, nes tai yra sąlyga taikos deryboms pradėti, gi šios turi būti pradėtos be jokių sąlygų.

Kad per karą užimtos žemės turėtų būti grąžintos, kalba ir S. Tarybos rezoliucija, nes priėmimo chartoje esanti principa, kad karu teritorijos negali bū-

ti įsigytos. Todėl yra svorio Egipto reikalavimo pagrinduose. Tačiau Izraelio pusėje yra amžių praktika įteisintas principas, kad visi taikiai norimi išspręsti ginčai vyksta derybų keliu. Šią principą ir gina Izraelis, tikėdamasis derybų metu išsiderėti kai kurių sienų ištaisymų. Tokiai nuomonei atstovauja ir Amerika, kartu pasisakydama už užimtos arabų žemės didžiojo gabalo sugrąžinimą. Labai arti prie tokios

nuomonės priėjo ir Afrikos Vienybės Organizacijos delegacija, kuriai buvo pavesta kontaktuoti Egiptą ir Izraelį jų sutartinimo rekomendacijai paruošti. Tą misiją atliko Senegalo, Kamerūno, Kongo (dabar jau pasivadino Zaire) ir Nigerijos prezidentai. Jų rekomendacijos labai palankios Izraeliui, nes pataria abiem pusėm pradėti derybas be jokių sąlygų. Deja, iš dabar gen. asamblėjos priimtos rezoliucijos Izraeliui nepavyko išbraukti Egipto reikalavimo, kad Izraelis iš anksto pasižadėtų grąžinti arabams visas žemes. Bet gen. sekretorius įpareigotas atgaivinti Jaringo misiją. Izraelio Ebanas pareiškė, kad tokia rezoliucija derybas ne priartina, bet nutolino, gal net negalimos padarė. Dabar visa vilis Jaringo pastangose prikaltų šalis pradėti derybas be jokių sąlygų ir jų metu neiti į spaudą reklamos ieškoti.

Dolerį nuvertina

Nixon ir Pompidou Azorų salose

Nixonas ir Pompidou Azorų salose. — Pasitarimuose sutarta, kad Amerikos doleris bus nuvertintas, kad kitos valiutos galėtų atitinkamai pabrangti. Kokių santykių toji operacija bus padaryta, sutars galutinai dešimties valstybių atstovai pasitarime Washingtono šį savaitgalį. Prez. Pompidou pažadėjęs suorganizuoti Europą pasitarimams dėl Amerikos — Europos prekybos suregulavimo Amerikai palankesnėmis sąlygomis.

ti Egiptą į pirmą vietą arabų šeimoje. Panašiai svajojo ir jo draugas Nasseris. Šito tikslą pradėjęs siekti pagreitintu tempu ir klaidingomis priemonėmis, todėl ir greit pralaimėjęs. Prez. Sadato buvo norima atsikratyti todėl, kad jis pradėjo ieškoti kelių su Izraeliu padaryti taiką derybomis, kurios visada reikalauja kompromisų ir nuolaidų.

Pakistanas paprašė Ameriką ir Kiniją padėti sustabdyti Indijos pradėtą karą. Prašymas remiamas tuo, kad Indijai tą karą vesti padeda Sovietų Sąjunga.

— Australijos lietuviai šį rudens susilaukė pirmojo čia išaugusio ir mokslo baigusio lietuvių kunigo J. Vildžiaus. Jis yra gimęs pokario metais Vokietijoje, su tėvais atvykęs Adelaidėn, kur baigė pradinę mokyklą, Krikščionių Brolių kolegiją ir Rostrevoro kunigų seminariją.

— Ei "Universal", dienraštis Venecueloje, lapkr. 3 paskelbė platų raštą antrašte: "Pasaulis smerkia Sovietų Sąjungą dėl skerdynių Budapeste". Pasirašė Tarptautinio demokratijos gynbos komiteto pirmininkas Felix Martinez Suarez. Dienraštis pasisakė ir prieš Castro bei jo ryšius su Sovietais. (E)

PRANCŪZŲ GINKLAI PIETŲ AFRIKAI Kilę protestai Paryžiaus nejaudina

Nežiūrint Afrikos valstybių balsais J. Tautose pravesių ir kasmet kartojamų rezoliucijų, draudžiančių parduoti ar dovanoti P. Afrikai ginklų ir priemonių ginklams gaminti, Prancūzija atvirai ir be pasiaiškinimų parduoda ir duoda P. Afrikai povandeninius laivus. Kadangi P. Afrika turi gana gerai išvystytą karo pramonę, Prancūzija padėjo jai technika ir finansais išvystyti ir pasigaminti laivuose įrengiamas raketas. Jomis bus aprūpintos 6 korvetės, kurios statomos Portugalijos ir P. Afrikos laivų statyklose. Iš Anglijos ateina korvetė apsaugai reikalingi helikopterai.

Viso to prireikė P. Afrikai, V. Europai ir Amerikai po to, kai buvo uždarytas Suezio kanalas ir Indijos vandenynė įsikūrė Sovietų laivynas. Dabar jūros kelias pro Gerosios Vilties iškyšulį yra svarbiausias Vakarų jū-

rinis kelias, nes juo pervežama apie penktadalis pasaulio suvartojamos naftos, iš kurios 30 proc. tenka Europai. Iškyšulį palikus be apsaugos, Sovietų laivynas gali padaryti daug žalos Europai ir Afrikai. Todėl taip aršiai draskosi Sovietų atstovai visuose J. Tautų organuose, kur Afrikos atstovai kovoją už sankcijų taikymą P. Afrikai, manydami tokiu būdu priversti P. Afriką panaikinti aparatą (rasių viena nuo kitos atskyrimą). Afrikiečiams gal tikrai nepatinka P. Afrikos aparato politika, bet Sovietams rūpi aparatu prisidengus kuo ilgiau išlaikyti nuginkluotą Gerosios Vilties iškyšulį. Del P. Afrikos rėmimo ginklais Prancūzija pasiaiskinimais nesivaisio — ji tik priminė susijaudinusiems, kad reikalauja Prancūzijos interesai, kurių apsauga vyriausybė privalo pasirūpinti.

Castro Čilėje — tarnyba Maskvai

Pirmą kartą per 11 metų Kubos diktatorius Castro lankė P. Amerikos valstybę. Proga jam suteikė Čilė, nes naujoji jos komunistų valdoma vyriausybė užmezgė su Kuba diplomatinis santykius, tokiu būdu atsimesdama nuo likusių L. Amerikos valstybių nutarimo tokių santykių su Kuba neturėti.

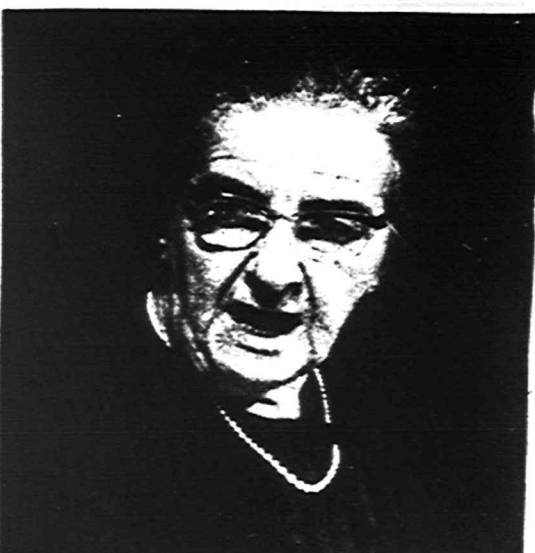
Priimtas Čilėje jis buvo kaip valstybės galva ir mylimas draugas, nes dabar Čilės vyriausybę globojančioms komunistams jis iš tikrųjų tokiu ir yra. Atvykęs manė pabūti tik 10 dienų, bet išbūvo 25 dienas. Ir kiekvienu buvo užpildyta sustikimais su studentais universitetuose, su darbininkais fabrikuose, kasyklose uostuose, plantacijose, su šiaip jau žmonėmis biednuomenės lušny kvartaluose. Pervaziavo visą kraštą išilgai nuo šiaurės iki Magelano sąsiaurio, per dieną pasakydamas po kelias kalbas.

Ilgos jos nebuvo, bet visos siekė vieno tikslo — įtikinti Čilės gyventojus, kad jų vyriausybės pradėtoji revoliucija tikrai prasidėjo, ir kad jai lemia pasisekti. Nors ji pradėta kitai nei Kuboje, bet tai neklaido jai laimėti, nes esą daug būdų revoliucijas pradėti ir jas praversti. Svarbu tik viena — kad visos revoliucijos tinkamos jėgos būtų sujungtos į vieną frontą ir siektų užsibrėžto tikslo drąsiai ir be skrupulų.

Buvo ir gabiai į šūkius įjungtų įspėjimų, kad Čilėje dar esą daug jėgų revoliucijai sustabdyti, bet visi tokie momentai buvo panaudoti išryškinti tam tikslui,

kuriam Maskvos šamokslininkai čia buvo Castro atsiuntę — kad jis išpopuliarintų Čilėje pradėtą revoliuciją ir kaip patikimas revoliucionierius paliudytų, kad ji Čilėje labai reikalinga.

Čilėje pamaui atsiradusių sąlygų Maskva negali palikti be dėmesio, nes tokių progų ilgai reikia laukti kur nors kitur, jeigu Čilėje pradėta kryptis komunistinės sistemos link bus sulaukyta. Todėl nėra ko stebėtis, kad Maskva suorganizavo net Castro atsiuntimą. Bet agitacinį mąstutį baigiant pajusta, kad Castro kalbos ir oratoriška vaidyba paskatino pajudėti ir tuos, kuriuos revoliucija turi į "šiukslyną išmesti". Castro išvykimo iš vakarės išėjo demonstruoti moterys ir studentai — moterys dėl maisto trūkumo, studentai dėl Castro pakvietimo kištis į Čilės vidaus reikalus. Paskutinį mitingą baigiant Castro buvo susierzinęs — jis piktai išbarė vyriausybę sudarančią marksistų koaliciją už tai, kad neorganizuojanti masių ideologinei kovai su "reakcija". Gi demonstracijas prisimins tvirtino, kad Čilėje jau ima rodytis maišto ženklai. Tuos žodžius pasigavęs kompartijos gen. sekretorius už kelių valandų per visas radio stotis tą Castro paleistą baubą jau ėmė vartoti kaip argumentą demonstracijoms uždrausti ir nepaprastos padėties metui paskelbti. Spėtina, kad tai nebuvo tuščias oratorinis poslinkis, bet kompartijos ir Castro suplanuotas kitoms koalicijos grupėms prie kompartijos labiau prišti.

Izraelio Golda Meir

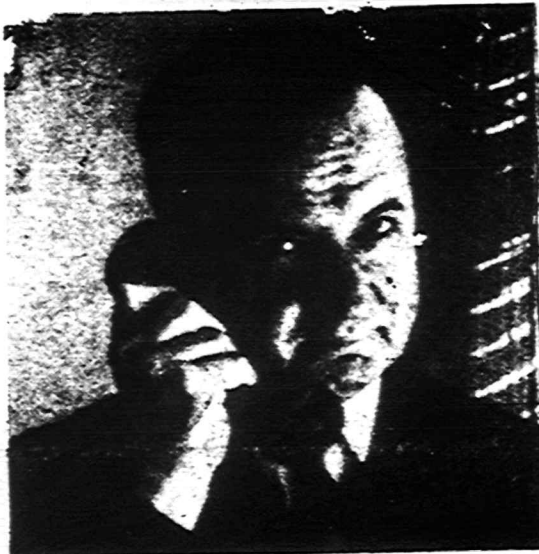
Izraelio Ebanas

Egipto Sadatas

Egipto Riadas

Svedas Jaringas

Egipto sukilėliai skaudžiai nubausti

Egipto specialus teismas baigė nagrinėti bylą šamokslininkų, kurie pavasarį buvo sušaukti bandę nuversti prez. Sadatą vyriausybę. Teisiamųjų tarpe buvo ministrų, karininkų, aukštųjų saugumo pareigūnų, partijos vadovų narių. Visi priklausė valdančiai viršūnei, viso 91 asmuo.

Mirties bausmė buvo skirta buv. viceprez. Aly Sabry, buv. vid. reik. min. Gomaa, buv. prezidentūros patarėjui Sharaf ir buv. partijos vadui Abdel Karim. Prezidento dekretu mirties bausmė visiems buvo pakeista sunkių darbų kalėjimu iki gyvos galvos. Buv. karo ministrui gen. Fawzy kalėjimas iki gyvos galvos prezidento malone sumažintas iki 15 metų.

Aly Sabry Vakaruose klaidingai laikomas Maskvos draugu ideologine prasme. Labiau patikimi šaltiniai liudija, kad jam Maskva įdomi tik tiek, kiek ji jam galėtų padėti sulaukinti, o gal ir visai sunaikinti Izraelį. Jis esąs gryniausio kraujo arabas nacionalistas, norįs iškel-

siųjungti prašo tokios nuolaidos — netaikyti jiems veikiančios taisyklės dar 10 metų. Šią prašymą linkstama patenkinti, bet atsirado kita kliūtis — negalima susitarti dėl tvarkos, kuri turėtų būti dešimtmėčiui pasibaigus. Norvegai panorėjo šio išimties visam laikui ir dabar mano, kad nereiktų be tos sąlygos visai į B. Rinką įsiųjungti. Anglams toji išimtis svarbi ne tiek dėl žuvies, kiek dėl 30 konservatorių partijos narių, kurie be šios sąlygos gali balsuoti prieš įsiųjungimą į Rinką tą reikalą paskutinį kartą parlamentu balsuojant.

Kitas sovietų ministeris Amerikoje ieško pagalbos žemės ūkiui pakelti

Washingtonas. — Nespėjo JAV prekybos sekretorius Stans grįžti iš Maskvos ir Varšuvos prekybos reikalus ten pradėjęs tvarkyti, Amerikoje atsirado Sovietų žemės ūkio ministeris V. Mickewich, susidomėjęs Amerikos grūdų ir mašinų naujais užpirkimais.

Pereitą vasarą ilgai čia prabuvęs užsienio prekybos ministeris Potolichėvas veikė tyliai, su spauda ryšių neužmezgęs. Mickewich Sovietų ambasadoje Washingtone lengviau priimanamas korespondentams ir noriai pasakoja apie delegacijos atvykimo tikslą.

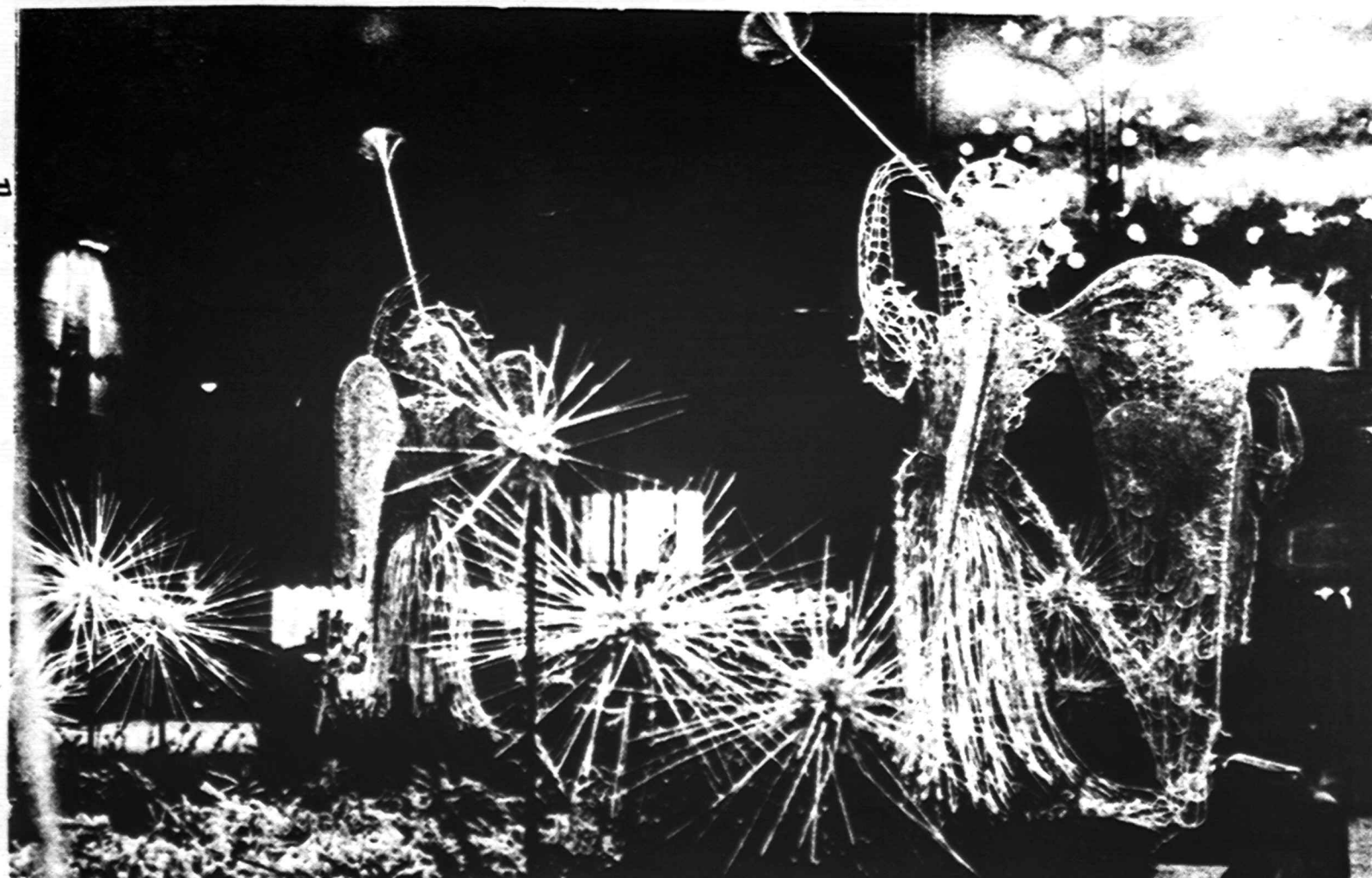
Anot jo, jis su specialistais atvykęs ištirti, kaip būtų galima daugiau čia nusipirkti pašarinių javų, ypač kukurūzų, žemės ūkio mašinų ir technologijos (patentų) tas mašinas Sovietijoje gamintis. Jis tuos pripažįsta, kad Amerikos žemės ūkis pranašesnis, todėl čia norimą gauti to, ko reikia Sovietų žemės ūkiui sumoderninti. Jis kalba apie patentus tokių žemės ūkio mašinų, kurių Sovietijoje reikia "milijonais".

Neabejotina, kad Sovietų vadovai tebėra įsitikinę dabartinės savo žemės ūkio sistemos jei jau ne pranašumu, tai bent teoretiniu neklaidingumu, ir jos nedaktelius mano panaikinti milijonus mašinų į laukus suveždami. Praktika iki šiol tos

Žuvininkystė — paskutinė kliūtis

Bruselis. — Britų žuvininkystės ūkio apsauga yra paskutinis dar nesutvarkytas klausimas prieš įsiųjungimą į Bendrąją Rinką. Jau kelis kartus buvo bandyta tą klausimą sutvarkyti, bet vis nepavyksta. Paskutinį kartą pereitą savaitę išsiskirta net apsiųkus.

Iki šiol Bendrojoje Rinkoje veikiančios žuvininkystei tvarkyti taisyklės leidžia kiekvienam nariui žvejoti kito nario teritoriniuose vandenyse be jokių leidimų ar suvaržymų. Anglijos, Norvegijos, Danijos ir Airijos (kraštai, kurie dabar veda derybas dėl įsiųjungimo į Rinką) vandenys yra žuvingesni už senųjų šešių Rinkos narių vandenius, todėl jie baiminasi, kad jų žuvininkystės ūkis naujoje tvarkoje labai nukentės. Norį

Šių metų kalėdiniai papuošalai New Yorko centre.

Nuotr. R. Kisteliiaus

ISTORIJA, IŠ KURIOS SUŽINAI BŪTŲ IR NEBŪTŲ DAIKTŲ

Pvz. B. Novickienė ir min. St. Lozoraitis sužinos, ko lig šiol apie save nežinojo

Apžvelgus Lietuvoje 1971 išleista "Religion in Lithuania", toliau tenka pažvelgti ir į taip pat Lietuvoje 1970 išleista panašios temos knygą "Klerikalizmas Lietuvoje 1917-1940". Pirmoji yra skirta užsieniam ir yra propagandinio pobūdžio. Antroji yra skirta vidaus rinkai ir yra mokslinio pobūdžio. Pastarosios autorė A. Gaigalaitė per 312 puslapių dėsto katalikų veiklą Lietuvoje visose gyvenimo srityse, politikoje, ūkyje, švietime, šeimoje ir t.t. Rūpestingai surinktos žinios iš archyvuose rastų policijos pranešimų, ministerijų bylų, nepriklausomos Lietuvos spaudos. Nurodyta begalės literatūros.

1.

Matydami tokį gausų istorinį aparatą, nepaisai įprastinio naivaus komunistinio stiliaus visus nekomunistų padarytus veiksmus nujudinti išnaudojimo, piktnaudžiavimo, grobuoniškumo, savinaudžiškumo dažais. Mėgini tas visas dažytas žodžių šiukšles nusižerti į šalį ir pasidairyti į pačius faktus, kurie čia surinkti apie katalikų ("klerikalizmo") veiklą. Ir tada gauni įspūdį, kad katalikų veikla buvo pati stipriausia jėga kovoje už tautybę, už Lietuvos nepriklausomybę; stipriausias pasipriešinimas iš Rusijos nešamam komunizmui.

Pvz. negirdėti nuskamba žinia, kad jau per 1863 sukilimą lietuviai kunigai buvo patriotai. Knygoje cituojamas sukilimo vado kun. A. Mackevičiaus laiškas, kad esą negalima įtraukti į sukilimą kunigų, nes jie "fanatikai, neapkenčia lenkiškumo bei šlektos ir pasiryžę viską aukoti Lietuvai..." (24 p.).

Įdomiai nuskamba ir vertinimas, kaip katalikų jėga laikėsi 1919 metais, kada komunizmas iš Maskvos paskelbė Kapsuko valdžią ir mėgino ginklu užimti Lietuvą. Tada "priešiškiusias pozicijas užėmė klerikalinė buržuazija, susispietusi apie Lietuvos krikščionių demokratų partiją. Jos veiklą rėmė kitos dešinėsios buržuazinės grupės. Liaudininkai ir socialdemokratai suskilo. Daug eilinių tų partijų narių ir jų kairieji vadovai dalyvavo Tarybų valdžios administracijos organų darbe, buvo netgi atsakingais vyriausybės nariais" (71 p.).

Naujom žiniom nuskamba ir katalikų pasipriešinimas, kada A. Smetonos valdžia ėmė varžyti katalikų veiklą Lietuvoje nuo 1930. Pagal policijos dokumentus esą nuo 1930 lapkričio mėn. iki 1931 kovo "buvo iškeltos bylos 76 kunigams. 1930-1932 m., kaip matyti iš užsieninių reikalų ministerijos

pranešimų Vatikanui, buvo teis-tas 101 kunigas" (120 p.). Vatikane intervenciją prieš Lietuvos kunigus daręs atstovas J. Aukštuolis, pasikalbėjimuose su Arata prieš juos kalbėjęs St. Lozoraitis.

Iš apžvalgos apie komunistų pastangas įsifiltruoti į nekomunistines organizacijas šioje istorijoje patiri, jog komunistai buvo įsivertinę Laisvamanių etinėje draugijoje. Draugija 1938 m. turėjo 123 skyrius, o dar 1937 m. tų skyrių valdyboje buvo 49 komunistai, 14 socialdemokratų, 34 valstiečiai liaudininkai, kiti — liaudininkų ar komunistų įtakoję. Tarp eilinių narių buvo 89 komunistai, 25 socialdemokratų, 34 valstiečiai liaudininkai, kiti pritarę vienai ar kitai minėtai partijai (266 p.).

Kai patys katalikai nėra padarę išsamių savo veiklos suvestinės, ją dabar padarė Lietuvoje išleista knyga. Padarė, žinoma, su marksistinėmis komentarais tos veiklos faktams.

2.

Knygos faktais betgi pradėti prarasti pasitikėjimą, kai pa-

matai, jog šaltiniais naudotasi neatsargiai, faktai tyčia ar iš nesiorientavimo netolimoje nepergyventoje praeityje supainiojami. Antai:

— Juozas ir Jonas Vailokaičiai sukūrė Okio Banką.

"Buržuazijos valdymo pradžioje tai buvo vienas stambiausių ir pajėgiausių bankų krašte... Vėliau, tautininkams stumiant klerikalus iš politinės bei ekonominės veiklos sferų, bankas buvo likviduotas. 1930 m. gruodžio 23d. jis paskelbiamas neišimokančiu skolininku" (91 p.).

Tvirtinimai remia P. Šalčiaus straipsniu "Ekonomikos" žurnale 1937 m. Bet vargiai ten bus buvęs toks šalčiaus tvirtinimas, nes kiekvienas žino, kad Okio Bankas veikė iki 1940, kad jį nusavino atėję bolševikai, o jo valdytojų kun. J. Vailokaitį išgabeno į Sibirą.

— Apie 1939 "Bendrojo žygio" deklaraciją, opozicinę A. Smetonos vyriausybei, sako, kad ją "pasirašė voldemarininkų ir liaudininkų jaunėnis, atstovai A. Sliesoraitis, J. Pajaujis, J. Štaupa, L. Prapuolenis, I. Taunys, B. Čiurys" (138 p.). Iš tikrųjų bent nei Štaupa nei Prapuolenis nebuvo nei

voldemarininkai nei liaudininkai.

— Apie Maskvos ultimatumo laikus — "K. Bizauskas... pabėgęs A. Smetonai, siekė sudaryti S. Raštikio vyriausybę" (143 p.). Nors autorė tuo klausimu naudojosi ir J. Audėno atsiminimų knyga, bet neteisingai pasinaudojo, nes ir šioje knygoje tebuvo žinios, jog Maskva S. Raštikio kandidatūrą atmetė dar A. Smetonai Kaune esant, o A. Smetona išvyko, pareigas perdavęs A. Merkiui. Taigi, "Smetonai išvykus", nebuvo nė reikalo K. Bizauskui siekti sudarinėti S. Raštikio vyriausybę.

— Įdomiausia informacija, tur būt, bus B. Novickienė, kada iš knygos ji patirs tai, ko ji pati apie save nežinojo. Rašoma: "Lietuvių katalikų organizacijų vadovės M. Galdikienė, B. Novickienė, S. Ladygienė, P. Karvelienė ir kitos daugiausia dėmesio skyrė tam, kad šeimos būtų apsaugotos nuo bedievybės, vaikų auklėjami katalikiškai, idealistika dvasia" (227 p.).

— Informuoja ir apie "klerikalizmo" veiklą bei veikėjus Vakaruose... Šioje informacijoje patirs ir min. S. Lozoraitis, ko

bus apie save nežinojęs: "Buvusi Lietuvos pasiuntinij Italijoje S. Lozoraitį popiežius pripažino Vatikano pasiuntinybės sekretoriumi ir priskyrė prie diplomatinio korpuso" (7 p.). — Matyt, turint galvoje, Šv. Kazimiero kolegiją, rašoma: "Vatikane iki šiol greta Rusikumo veikia Ukrainiečių, Lenkų, Rumunų, Vengrų ir Lietuvių institutai. Tai vadinamosios mokslinės įstaigos, kurios ruošia kvalifikuotus dvasininkus ir vienuolius tiems kraštams" (7 p.).

— Apie lietuvių katalikų Vakaruose veiklą per Vatikano informuojama: "Popiežius remia klerikalines Amerikos lietuvių organizacijas ir draugijas. 1964 m. pabaigoje Amerikos lietuvių kunigų vienybė, Amerikos lietuvių katalikų federacija, Lietuvių Romos katalikų susivienijimas Amerikoje, Ateitininkų federacija, Lietuvos vyčių ir Lietuvių katalikų moterų sąjunga nusuntė laišką popiežiui ir prašė jį globoti bei remti juos ir katalikus "kenciančioje Lietuvoje". Romos popiežius per savo sekretorių atsakė padėsiąs kuo tikėtai galėsiąs, kad palengvintų lietuvių katalikų kovą dėl tikėjimo laisvės" (7 p.).

Gerai, kad informuoja ir Lietuvos skaitytojus apie lietuvių katalikų veiklą Amerikoje. Bet toje informacijoje tiek pat klaidų, kaip ir vaizduojant nepriklausomos Lietuvos katalikų veiklą.

Nėra reikalo manyti, kad tos klaidos yra padaras "marksistinio" priėjimo prie istorijos — rodyti faktus nebūtinai tokius, kokie jie buvo, bet tokius, kokie jie turėjo būti. Greičiau tas nesiorientavimas faktų eigoje kilo iš to, kad literatūra apie Lietuvos netolimą praeitį ar informacijos apie lietuvių pasaulyje ir dabar dar yra taip suvaržytos, kad net istorijos rašytojams ne viskas prieinama, ir juose dėl to nesiorientuoja.

Laiškas redakcijai

Gerbiamas Redaktorium!

Buvo nepaprastai džiugu paskaityti gyvenimo tikrovę ir politinių užkulisų giliu supratimu paremtą įžvalgų jūsy vedamąjį (1971.10.26, nr. 68) "Kelias tiesus — ar sukta?" Mūsų visuomenė turėtų būti dėkinga už šį įspėjimą, kad net ir paskirtos "etninėm kultūrom studijuoti ir remti" lėšos gali nueiti administracijos sukurtai ir mūsų neatstovaujamajai biurokratijai.

Norėčiau atkreipti dėmesį į dar vieną galimybę, būtent, kad liberalų persvarą turįs Kongresas ir revoliucionierių stipriai infiltruotas HEW departamentas, gali panaudoti tuos 5 mil. antiamerikietiški, pasidavimo, nusiginklavimo, klasių kursty-mo propagandai, kaip tai padaryta, daugeliu atveju, su šalpos, auklėjimo, kovos su neturtu ir civilinių teisių pinigais.

Didžiajai JAV spaudai pragydus apie "skurdžių", "vargšų",

(nukelta į 5 psl.)

LIETUVOS KUNIGŲ NUTEISIMAS EINA AIDU PER AMERIKĄ

..Tikėjimo, kunigų, tikinčiųjų persekiojimas Lietuvoje amerikiečių spaudoje tebeaidi. Jų kalbama apie tikinčiųjų augantį protestą, apie ryšius su užsienio korespondentais, apie Amerikos kunigų prasidedantį solidarumą su persekiojamais Lietuvoje.

"KO JUS MOKĖ KUNIGAS?"

Times Leader (gautas V.R., Wilkes Barre, dėka) lapkričio 27 kartojo AP žinią iš Maskvos apie Prienu kun. J. Zdebskio ir Raseinių kun. P. Bubnio nuteisimą. Toje žinioje laikraštis atkreipė dėmesį į faktą, kad apie minėtus teismus užsienio korespondentai Maskvoje gavo smulkių pranešimų raštu.

Nors Debskis turėjo būti teisiamas Prienuose, bet jo byla buvo perkelta į Kauną, nes "valdžia norėjo išvengti susidūrimo su žmonėmis". Tačiau pagal minėtą gautą pranešimą lapkričio 11 rytą į teismą susirinkę apie 600 Debskio parapiečių. "Jie pripildė koridorius, laiptus, teismo kiemą ir gatvę. Milicija žiauriai minia išsklaidė, mušdama tuos, kurie priešinosi. Vienai moteriai su-laužytas šonkaulis. Kita neteko sąmonės. Dvidešimt asmenų, tarp jų du kunigai, suimti; apie

dešimčiai sudaroma byla".

Kun. Zdebskis buvo kaltinamas — rašoma pranešime — baudžiamojo kodekso 143 str., kuris kalba apie bažnyčios ir valstybės perskyrimą, kaip jį supranta sovietai. Prokuroras kalbėjo teismui, kad pagal tą straipsnį "Bažnyčia neturi teisės kištis į valdžios veiklą".

AP informacija davė ir prokuroro pokalbį su vaikais, kurių apie 10 buvo pašaukta į liudininkus.

Prokuroras: "Ko jus mokė kunigas?"

Vaikas: "Nedaužyti langų ir nevogti".

Prokuroras: "Ar mokė jus apie Dievą ir Mergelę Mariją?"

Vaikas: "Aš neatsimenu..."

IŠ KUR TIE SENIEJI, KURIE PRIPILDO BAŽNYČIAS

Floridos laikraštis Fort Myers Newspress (gautas J. St. dėka) lapkričio 28 tos pačios informacijos duoda labiau tas vietas, kurios pažymi, kad "valdžia savo kovoje prieš religiją su nustebeimu rado, jog senosios generacijos žmonės pakeičia sekančios generacijos senesnieji, ir tokiu būdu maldos namai tebelankomi daugiau senesnių, ypačiai moterų".

Tarp įstatymų, kuriais sovietai varžo tikėjimo laisvę, laikraštis primena, kad 1966 metų

įstatymas draudžia ir neformali religijos dėstymą vaikams, o 1968 metų įstatymas apie santuoką ir šeima draudžia pamokymus net tokius, kuriuos tėvai duoda savo vaikams prieš vedybas.

SOLIDARIZUOJAME SU LIETUVOS TIKINČIŲJŲ PROTESTU

New Yorko kongresmanas Edward I. Koch, d., atsiuntė redakcijai Cong. Record gruodžio 8 su įdėtu jo pareiškimu. Pareiškimo pradžioje sakė, kad jį įkreipė jo srities penki kunigai, gyveną prie St. Francis de Sales bažnyčios Manhattane, atkreipdami jo dėmesį į N. Y. Times lapkričio 27 dienos informaciją apie lietuvių kunigų nuteisimą.

Kongresmanas reiškė susidomėjimą, už ką jie nuteisti? "Jų vienas nusikaltimas, kad jie ruošė vaikus pirmajai komunijai". Kreipė taip pat dėmesį į žiaurų elgesį: kun. J. Debskis buvo tiek sumuštas, kad jį atlatkinti kalėjime motina vos beatpažinusi.

Tie penki kunigai — sakė kongresmanas — prašė mane pareikšti protestą iš šios vietos. "Tiek jie, tiek ir aš solidarizuojame su parapiečiais vieno iš nuteistųjų kunigų, kurie buvo suimti paneigiant sovietinius įstatymus ir konstituciją; (solidarizuojame su jų pareiškimu): "Mes prašome Sovietų Sąjungos vadus duoti mum tikrą tikėjimo laisvę; duoti laisvę mūsų kunigams, kad jie galėtų eiti savo pareigas nekludomi".

Kongresmanas toliau dėstė: "Šiuo metu, kada skaitai apie augantį dialogą tarp marksistų ir krikščionių Europoje bei kitur, dviejų kunigų įkalinimo vaizdas aluoja ne dvasia po 1970 metų, bet greičiau kruvinais valdymais ir pogromais, koki buvo Stalino eroje".

"Mes šaukiame į Sovietų vyriausybės sąžines bei sveiką protą atsakyti nuo dabartinės antireliginės politikos. Faktas, kad Sovietų vyriausybė daugiau kaip ketvirties šimtmečio negalėjo sunaikinti katalikybės Lietuvoje, rodo tai, ką mes visi turėjome žinoti — kad idėja laisvės, religinės ir pilietinės, negali būti sunaikinama. Tie šauktis žmonės verti paramos kiekvieno, kuris gerbia laisvę ir drąsą".

Simą Kudirką prašo išleisti iš sovietinio kalėjimo lituanistinių mokyklų mokiniai demonstracijose gruodžio 4 prie Sovietų pasiuntinybės New Yorke.

Nuotr. L. Vytyvio

SPARTA — Rašomos mašinėlės (v. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, v. biznio mašinos — pigiausios. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškumą katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.).

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Sutelkia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 428 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MArket 2-5172. Paruošiamas garbingos laido tuves. Modernios kopyčios. oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermenimis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS ir JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus, sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas aptarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraūdimas gyvybės, namų automobilų, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas. Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštą dienomis iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St. Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prie namo kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Daria ir Albertas Radziūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

MONUMENTS HOLLANDER-CYPRESS CORP. — kapinėm paminklų projektotojai ir statytojai. 800 Jamaica Ave. Brooklyn, N.Y. 11208. Priešais Cypress Hills kapines. Tel. AP 7-2332. Užsakymai atliekami visose kapinėse.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421. 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211. ST 2-1329. Papigiamai kainomis priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom ir namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002 AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsy artimesiems—importuotos ir vietinės Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinių maištos, spalvotos lovosms užtiesalai vilnonės skaros ir salikai—geriausi rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas peruošiant pakietur Europą. Užsakykite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (ga-ly vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti fot. patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

Lietuviškam rajone — LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454-9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą.

Lietuviška KELIONIŲ AGENTŪRA

TRAVELER'S VILLAGE

("VYTIS" INTERNATIONAL TRAVEL)

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupines keliones atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:
LEKTUVAI
VIESBUCIAI
LAIVAI (Cruises)
AUTOBUSAIŠ įdomių vietų lankymas

Specialios nuolaidos:
INDIVIDUAMS (ekskursiniais bilietais)
GRUPĖMS JAUNIMUI SEIMOMS

FIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE VOKIŠKOS SPECIALYBES

SCHALLER & WEBER

AUGŠCIAUSIOS KOKYBES PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai

Užsakykite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULS KRAUTUVES 9

New York: 1654 2nd Ave. (85-88 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astoria: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801

Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9076

Kristaus Gimimo Šventėje

maloniai sveikinu radijo valandos klausytojus,
rėmėjus, bičiulius, draugus ir bendradarbius

JOKUBAS J. STUKAS

Linksmų Švenčių!

JUOZAS GARSZVA

GRABORIUS - BALZAMUOTOJAS

231 Bedford Avenue

Brooklyn, N. Y.

EVergreen 8-9770

Daug giedrios nuotaikos, džiaugsmo ir laimės Kalėdų Švenčių ir Naujųjų Metų proga mieliesiems savo pacientams, draugams ir pažįstamiems linki

Dr. Juozas Dičpinigaitis

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

MARYTĖ SHALINS

-ŠALINSKIENĖ

84-02 Jamaica Avenue

Woodhaven, N. Y.

Tel. 296-2244

MOTERŲ VIENYBĖS

valdyba ir narės sveikina rėmėjus ir draugus šv. Kalėdų proga ir linki visiems sėkmingų Naujų Metų.

Linksmų Šv. Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

BALTIC PAINTING & DECORATING CO.

Vladas Vasikauskas - Jonas Bačianskas - Petras Pagojus

102-34 91st Avenue

Richmond Hill, N. Y.

Tel. VI 7-1286

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

E. & G. WITKUS PHARMACY

DRUGS - PRESCRIPTIONS - COSMETICS

441 Graham Ave. (bet. Richardson & Frost St.) Brooklyn, N. Y.

389-2544

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų linki

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

VYTAUTAS BELECKAS, savininkas

1883 MADISON STREET, BROOKLYN 27, N. Y.

EVergreen 2-9586

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų linki

A. KAUNO MAISTO KRAUTUVE

Priimame užsakymus vestuvėms ir kitokiems parengimams

52 Hudson Avenue

Brooklyn, N. Y.

Tel. UL 8-7821

LAISVĖS ŽIBURYS

Kalėdų švenčių proga sveikina visus New Yorko apylinkių lietuvius, ypatingai Lietuvos Radio Klubo narius, "Laisvės Žiburio" rėmėjus ir klausytojus.

Vedėjas: ROMAS KEZYS — TW 4-1288

Daug džiaugsmo linki švenčių proga

VYTAUTAS MAZELIS — fotografas

422 Menahan St.

Brooklyn, N. Y.

Tel. HY 7-4677

85 METAI LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVENIJIMUI

Nuo Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimo pradžios iki šių dienų Amerikos lietuvių ir Lietuvos gyvenime įvyko daug ir labai svarbių įvykių ir atmainų.

Kai anų laikų veikėjai pradėjo Susivienijimą organizuoti, visoj Dėdės Samo žemėj tebuvo tik keliolika tūkstančių lietuvių ir tegyvavo tik devynios pašalpinės draugijos. Pažymėtina, kad šešios draugijos, arba du trečdaliai visų draugijų, išgirdo Susivienijimo iniciatorių balsą, kviečiantį prisijungti savo atstovus į steigiamąją seimą, kuris įvyko 1886 lapkričio 22 mažame kietosios anglies kasyklų rajono mieste, Plymouth, Pa.

Charakteringas buvo vieno žymiausių Susivienijimo organizatorių kun. dr. Antano Varnagio atsisaukimas, paskelbtas 1886 Vienybės Lietuvių 15 numery antrašte "Ar nebūtų gerai".

"Visi gyventojai turi čia Amerikoje šioj tokį susiklausymą, mes iki to laiko nieko, gyvename kožnas dėl savęs, apie savo brolius nieko nesirūpinami. Visoks narodas apie save žinosi, o mes taip lyginai, kaip avelės nuo vilko, išsklaidyti po Ameriką, tūnim sau užmiršti nuo svieto ir savo vardą "lietuvininkai" mariname... Yra didelė gėda dėl lietuvininkų, o labiausiai ten, kur gali stoti lygybė su kitais. Čia yra ta mislis paduota dėl jės, broliai, ne dėl kokios naudos, tik naudos tos, kad vardą turėtume..."

Organizatorių balsą išgirdo Shenandoah, Waterbury, Chicago, Pittston, o ypatingai Plymouth lietuvių veikėjai. Jie pajudino vietines draugijas ir į Susivienijimo steigiamąją seimą pasiuntė savo atstovus.

Steigiamosios seimo protokole, kurį surašė ir išspausdino Vienybės Lietuvių leidėjas ir seimo generalinis sekretorius Juozas Paukštys, užkreduota tokio sąstato Susivienijimo dovybė: kun. Antanas Varnagis — prezidentas, Juozas Paukštys — generalinis sekretorius, Antanas Pajaujis — kasininkas. Nustatytas organizacijos vardas: Susivienijimas Katalikų Lietuvių Draugysčių Amerikoje.

Organizacijos pradžia nebuvo rožėmis klotą. Kai kurie anų laikų šiek tiek prasileję tautiečiai buvo užsikrėtę "poniška" dvasia ir tebetikėjo į lietuvių ir lenkų uniiją, padarytą prieš šimtmečius. Kelerius metus Susivienijime ėjo kova su lenkininkais ir jų pataikūnais, besistengiančiais Susivienijimą paversti bendra lietuvių ir lenkų organizacija. Tik penktame seime, įvykusiame 1890 spalio 1 Mahanoy City, Pa., lietuvių patrioto kun. Aleksandro Burbos pastangų dėka, galutinai atsikratyta lenkininkų bei jų užmačių, ir Susivienijimas pastatytas ant grynai lietuviškų pagrindų. Deja, netrukus prasidėjo kova su Šliupo pasekėjų ir kitų srovių laisvamanių užmačiomis. Ta kova tęsėsi apie 10 metų. Pagaliau penkioliktame seime, įvykusiame 1901 gegužės 16 Wilkes Barre, Pa., laisvamaniai atstovai pasitraukė iš bendrojo seimo ir įsteigė kitą organizaciją.

Nežiūrint nesusipratimų ir kovų su lenkininkais ir laisvamaniais, pareikalavusių nemažą energijos ir jėgų, Susivienijimas atliko daug svarbių darbų. Jis rėmė lietuvių katalikų parapijų steigimą, rėmė pirmąsias lietuviškas mokyklas, leido istorinėmis ir švietimo temomis knygas ir brošiūras. 1907 Susivienijimas įsteigė vadinamąjį tautos fondą, kurio nariai mokėjo po 10 centų per metus. Iš to fondo susilaukė nemažos paramos tikybinės, kultūrinės ir švietimo įstaigos A-

merikoj ir Lietuvoj, kaip pvz. Saulės, Žiburio, Ryto draugijos, Lietuvių Mokslo ir Dailės Draugija Vilniuj, Lietuvių Informacijos Biuras Paryžiuj, vedęs propagandinį darbą Lietuvos naudai.

Pirmojo pasaulinio karo metu Susivienijimas stipriai rėmė nuo karo nukentėjusius Lietuvos gyventojus, o karui baigiantis — energingai rėmė akciją iškovoti Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę. Antrajame pasauliniame kare bolševikams ir naciams nusiaubus Lietuvą, Susivienijimas su savo vadovais buvo pirmose eilėse organizacijų, sėlpiančių pabėgėlius bei tremtinius ir kovojančių dėl Lietuvos laisvės.

Čia negaliu nepaminti Leo nardo Šimučio, mūsų Susivienijimo prezidento, laikraštinių, veterano veikėjo, savo gyvenimą atidavusio Lietuvos reikalams. Jis buvo pirmasis, stojęs į darbą kuriant Amerikos Lietuvių Tarybą, kuriai ir vadovavo 25 metus. Šiomis dienomis išleido savo pirsiminimų knygą "Amerikos Lietuvių Taryba".

MINTYS...**APIE KULTŪROS ŽIDINĮ**

New Yorko Kultūros Židinytės turės būti lietuviško veikimo centras ne tik newyorkiečiams, bet ir aplinkinių vietovių lietuviams. O tie lietuviai yra išsibarstę po visus pašalius. Vieni gyvena Great Necke, kiti Plainview, Massapequa, Syoset, Huntingtone ir dar toliau Long Islande. O kiek jų Connecticut valstijoje, pradedant nuo Stamfordo, Bridgeporto, New Haven, iki Hartfordo ir dar toliau! Ką ir bekalbėti apie New Jersey su Elizabethu, Kearny, Patersonu ir daugybe lietuvių kitose vietovėse! Ar nebūtų gražu, kad ir šie visi tautiečiai ne po dolerį, kitą, bet po šimtinę ar daugiau paaukotų? Ir jie tada galėtų Kultūros Židinį džiaugtis ir savo vaikams bei vaikaičiams ateityje parodyti kelią pas lietuvius.

Lietuviško centro New Yorke jau seniai trūko. Jo trūkumas lietuvių visuomenei kasmet daro didesnę žalą. Pasižiūrėkim tik patys į save. Nebeįsilaikom parapijų, nes gyvenam išsibarstę po apylinkes arba, išpuikę, nebeuorim ir jas grįžti. Lietuviškus klubus, dar ankstesniosios kartos ateivių pastatytus, irgi dėl panašios priežasties apleidom. Ir kas iš to? Nuomuojam patalpas lietuviškai mokyklai, samdom sales koncertam, parengimam, labdariniam baliui ir kitiem susibūrimam. Barstom pinigų pašaliais, pildom svetimas kišenes ir tuo pačiu dar labiau skirstomės, yram ir nyksta aplinkos jėgos.

Kodėl nepasistatyti sau namų, kuriuose užtektų vietos visiem ir visomis progomis? Kodėl nepasistatyti sau lietuviško centro, kuriuo ir patys galėtume džiaugtis ir prieš kitus gėdos neturėtume?

Tokio centro reikalingumas jau daug kartų įrodytas, ir, savo sąžines gerai paknibinę, visi pritarim, kad be jo toliau negalim gyventi. Pasižiūrėkim tik, kiek daug jau tuo vienu dabartinio Židinio namelių esam pasinaudoję! Kiek čia jau įvyko parodų, susirinkimų, vaišių, posėdžių, jaunimo šokių, jaunimo pamaldų, skautų ir ateitininkų sueigų, suvažiavimų ir kitokių susibūrimų! Nors ir labai ribotos dabartinės Židinio patalpos, bet jos jau atliko gerą darbo pradžią lietuviško veikimo dirvoj. O kai Židinytės bus pilnai pastatytas, tada jis dar

Baigdamas noriu paminėti, kad mūsų Susivienijimas išmoko apie devynis milijonus dolerių pomirtinių pašalpų, labdarės ir kitų aukų pavidalu. Tai yra ryškiausias įrodymas, kiek Susivienijimas prisidėjo prie savo narių, našlių ir našlačių materialinės gerovės, sumažindamas vargus ir sielvartus jų sunkiausiose valandose.

Susivienijimas pergyveno tūkstančius lokalinių draugijų, kurios jau yra išnykusios ir jų vardus galima užtikti tik senų laikraščių lapuose ar užsilikusių protokolų knygose. Berods, nėra draugijų, organizacijų ir tautinių įstaigų, sulaukusių tokio gražaus amžiaus, kaip mūsų Susivienijimas. Tai parodo, kad mūsų išievojai ir mūsų tautai jis buvo reikalingas ir kad jį išsaugė pats gyvenimas.

Amžina pagarba Susivienijimo pionieriam ir vadovam! Mūsų pareiga eiti jų pėdomis ir vykdyti jų kilnius tikslus.

Tegyvuojia Lietuvių Katalikų Susivienijimas ilgiausius metus! M.Z.

labiau mus jungs, duos vietą ir galimybę puoselėti savo tautos kultūrą ir, svarbiausia, padės mum mūsų vaikus lietuviškai išlaikyti.

Yra nuogastaujančių, kad Židinio vietovė nesaugi, kad kitos spalvos žmonių netoliese parke vaikšto... Tokį nuogastavimą galima faktais ir intelligentiškai galvoseną atremti. Per tuos porą metų dabartinio Židinio patalpos buvo ir jas aplankę tūkstančiai visokio amžiaus tautiečių — nuo mažų vaikų iki senelių. Nuo ryto iki vėlaus vakaro čia jie dirbo, vaikščiojo ir linksminosi, ir, berods, iki šiol nė vienas plaukas nuo galvos dėl to nenukrito.

Nejaugi dėl kokios nors nepagrįstos baimės užkirsim kelią sėkmingam Židinio išsivystymui? Jei šešėlio patamsy bijosim, tai nieko ne tik čia, bet ir kitur nepastatysim.

Yra kritikuojančių ne tik Židinio vietą, bet ir užsimojimo dydį (per didelį... per mažas...), pastatų stilių, patalpų

Season's Greetings

Phone EVergreen 4-8859 - 7281

Established 1889

Flowers for Every Occasion

Flowers for Every Occasion

LASKAS FLOWERS

270 Broadway

Brooklyn 11, N. Y.

Season's Greetings from

THE LEVY STATIONERY CO., Inc.Stationery - Printing - Furniture • Typewriters sold, serviced, repaired
Filling Devices — Loose Leaf and Blank Books - Office Supplies

241 South 4th Street

Brooklyn 11, N. Y.

Phone STagg 2-8669

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ

linki

JUOZAS C. LUBINAS

Laidotuvių Direktorius - Notaras

Patarnauja dieną ir naktį.

Tel. — ANDrew 8-5185

546 East Broadway, South Boston, Mass.

SEASON'S GREETINGS

Superior Piece Goods Corp.

MEDŽIAGŲ PREKYBOS KRAUTUVE

200 Orchard St.

Tel. AL 4-8319

New York City

Season's Greetings

"Where Pizza is Pizza — not just a name"

ANGIE'S PIZZA BAR

Our Specialty: CALZONE-ZEPPOLE

Fresh dough made 2 or 3 times daily

FREE DELIVERY

652 Myrtle Avenue

Brooklyn, New York

Best Wishes for a Merry Christmas and Happy New Year

Virginia 6-9683

Road Service

THREE JOES SERVICE STATION Inc.

(J. POVLAITIS)

Complete Automotive Repairs

State Inspection

85-42 Woodhaven Blvd.

Woodhaven, N. Y. 11421

(Corner 86th Avenue)

LINKSMŲ ŠVENČIŲ

STEPHEN BREDES, Jr.

ADVOKATAS

37 Sheridan Avenue

Tel. APplegate 7-7083

Brooklyn 8, N. Y.

Linksmų Švenčių

C. A. VOKET - Vokietaitis

ADVOKATAS

41 - 40 74th Street

Jackson Heights, N. Y.

Tel. NEWton 9-6620

Sveikina visus Kalėdų švenčių proga

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston, Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD,

President

Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Shallina ir trustees taryboje adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnauojomis galima susikalbėti ir lietuviškai.

HARTFORD, CONN.

LIETUVOS KARIUOMENĖS
ATSIKŪRIMO IR SIMO
KUDIRKOS MINĖJIMAS

Lapkričio 21 Hartfordo ramovėnai surengė Lietuvos kariuomenės atsikūrimo 53 metų ir Simo Kudirkos išdavimo metinių minėjimą.

Minėjimas prasidėjo pamaldomis Švč. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčioje. Prieš mišias į bažnyčią suėjo uniformuoti skautai-skautės su savo vadovais-vėm ir vėliavomis, taip pat ir ramovėnai su vėliavomis (buvo įnešta ir Lietuvos vėliava).

Mišias lietuvių kalba aukėjo klebonas kun. Juozas Matutis. Jis pasakė ir pamokslą (lietuviškai ir angliškai). Giedėjo Aido choras. Solo giedėjo dr. Izidorius Alis. Trimitu grojo Petras Petkaitis, muz. Jurgio Petkaitio sūnus. Aido choras sugiedėjo JAV ir Lietuvos himnus.

Mišiose dalyvavo daug žmonių.

Po mišių LAP klube buvo pusryčiai. Juos malda pradėjo klebonas kun. J. Matutis. Po būvį pravedė ramovėnai Hartfordo skyriaus pirm. Pranas Krisciokaitis.

Pagrindinę kalbą pasakė dr. Alfonsas Stankaitis, iškeldamas Lietuvos kariuomenės atsikūrimą, Simo Kudirkos nelaimingą žygį į laisvę ir jo laikymąsi kovoje su Lietuvos okupantais. Su Simu suligino ir dr. Vincą Kudirką (1858—1899), kuris mirė lapkričio mėnesį ir iki mirties nenuilstamai kovojo su caro laikų rusais, Lietuvos okupantais, iškeldamas jų viršininkų ir valdininkų tamsumą, kyšininkavimą, girtuokliavimą ir kitas niekšybes.

Po jo dar kalbėjo savanoris kūrėjas Jurgis Dragūnevičius, pulk. Čiurlis, LB Hartfordo apygardos vardu Alg. Dragūnevičius ir ramovėnų vėliavos krikšto motina Kotryna Marijošienė.

Vakare Tėvynės Garsl. radijo valandos vedėjas Algimantas Dragūnevičius davė puikią programą. Inž. Valerijonas Balčiūnas per radiją pasakė išsamią kalbą apie Lietuvos kariuomenę, jos kovas už Lietuvos laisvę ir apie kitus Lietuvos reikalus. Jis kalbėjo:

"Prieš 53 metus lapkričio 23 atsikūrusios Lietuvos vyriausybės įsakymu buvo įsteigta Lie-

tuvos kariuomenė. Atgjančiai lietuvių tautai tai buvo nepaprastos reikšmės istorinis įvykis, ypač, kad to laiko aplinkybės neteikė daug vilčių: pasaulinis karas buvo dar tik pasibaigęs, nugalėta Vokietija stovėjo revoliucijos prieganyje, ir jos kariuomenė traukėsi namo, o į tuščią vietą Pabaltijyje skverbėsi rusų bolševikų kariuomenės divizijos, kurioms sulaikyti Lietuva teturėjo tik 3,000 neapmokytų savanorių, kuriems stigo ir ginklų.

1919 metų pradžioje du trečdaliai Lietuvos buvo užimta bolševikų, įskaitant Telsius, Mažeikius, Šiaulius, Panevėžį, Ukmergę ir Vilnių. Po to bolševikų tikslas buvo paimti Kauną ir priartėti prie Rytprūsių. Jie puolė per Kėdainius ir iš pietų per Jėzną. Bet abu puolimai buvo atmušti keturių negausių savanorių dalinių, talkinant besitraukiantiems vokiečiams, kuriems rūpėjo saugoti vokiečių kariuomenės atsitraukimą iš Ukrainos per Gudiją. Po šių kautynių karo sekė emė linkti lietuvių pusėn. 1919 metų antroje pusėje, vokiečiams visai pasitraukus iš fronto, lietuviai kariavo vieni ir sugebėjo išstumti iš krašto rusus ir bermontininkus. Šitie faktai rodo, kad tik ginkluoto pasipriešinimo dėka Lietuva tapo nepriklausoma valstybe. Jeigu Lietuva nebūtų įsteigusi savo kariuomenės, tai jau tada ji būtų virtusi Rusi-

jos provincija arba būtų buvusi valdoma Lenkijos, kaip buvo užsigėdę Pilsudskis ir Želigovskis. Bet Želigovskio žygį lietuviai ties širvintais ir Giedraičiais sustabdė.

Per visą savo nepriklausomo gyvenimo dvidešimtmetį Lietuva, kiek ekonominės sąlygos leido, stengėsi laikyti stiprias ginkluotas pajėgas. Tačiau šitas savišaukos lošimas neatnešė laukiamų vilčių, kai rusų armija 1940 vėl įsiskverbė į Lietuvą ir užmušė jos laisvę. Tada tai rusų okupacijai Lietuvos kariuomenė nepasipriešino. Ir šis faktas reikalingas gilesnio apsvaistymo. Kodėl mūsų kariuomenei nebuvo leista ginti Lietuvos suverenumą, bus dar ilgai diskutuojama. Yra nuomonė, kad suvereninė valstybė turėjo pasirinkti pasipriešinimo kelią. Ar ta alternatyva būtų buvusi geresnė išeitis Lietuvai, tereprendžia kiekvienas lietuvis sau, kaip jo protas, sąžinė ar jausmai diktuoja."

Dar ir daugiau reikšmingų minčių pasakė inž. Val. Balčiūnas: apie to laiko Europos pasimetimą, kaip rusai sulaužė visas sutartis, kaip jie "atidavė" Lietuvai Vilnių ir kaip žmonės jau tada (gal pro šarą) juokavo apie rusų tikslus — "Vilnius jūsų, o jūs mūsų" ir t.t.

Reikia pažymėti, kad šis ramovėnų parengimas Hartfordo sutraukė daug publikos. Buvo atvykęs lietuvių iš New Britaino, Manchesterio, Newingtono ir iš kitur.

Jonas Bernotas

VLIKO NUTARIMAI

(atkelta iš 3 psl.)

diplomatinių postų išlaikymo, jų stiprinimo bei nepriklausomos Lietuvos tolimosio fondų naudojimo ir eventualaus papildymo.

7. Ryšium su numatoma Europos saugumo konferencija, seimas paveda Vliko valdybai kartu su Lietuvos diplomatinė tarnyba paruošti memorandumus Jungtinių Amerikos Valstybių, Kanados ir Vakarų Europos vyriausybėms, kad prievartine Lietuvos okupacija ir jos inkorporacija į Sovietų Sąjungą nebūtų įteisinta.

8. Suteiktinis ir koordinuotas darbas — mūsų stiprybė. Vliko

seimas labai apgailestauja pasikūnuojančių pasipriešinimo nesantare tarp Amerikos Lietuvių Tarybos ir JAV-Lietuvių Bendruomenės vadovybių. Seimas kviečia abi puses derinti savo veiklą ir pavesa Vliko valdybai, susitarus su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vadovybe, daryti žygių, kad tie nesutarimai artimiausiu laiku būtų išlyginti.

9. Seimas paveda Vliko valdybai paruošti iki ateinančio seimo Vliko praplėtimo projektą, kuris apimtų ir jaunimo įjungimą į Vliko organizaciją bei Lietuvos laisvinimo darbą.

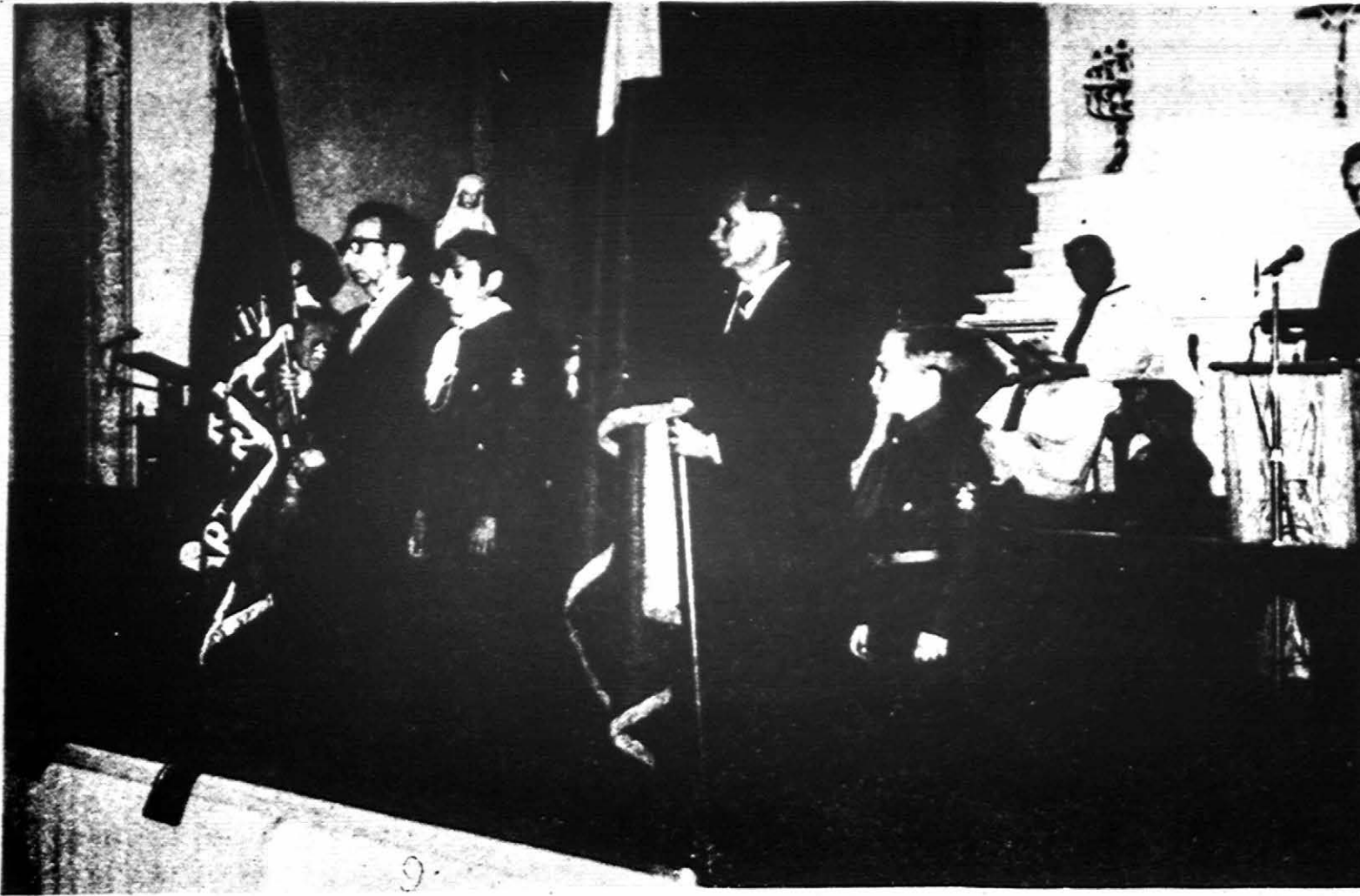
10. Vliko seimas džiaugiasi lietuvių jaunimo konkrečiais darbais ir pastangomis Lietuvos laisvei atgauti; pritaria projektui, kad antrasis pasaulio lietuvių jaunimo kongresas pasisakyty Lietuvos laisvinimo klausimais; pageidauja, kad kongreso rengimo komitetas, planuodamas kongreso pasisakymą Lietuvos laisvinimo klausimais, palaikytų ryšį su Vliko valdyba; prašo Vliko valdybą teikti kongreso rengėjams ir pačiam kongresui visokią galimą paramą.

11. Seimas, išsklausęs Vliko tarybos, valdybos, Tautos Fondo valdybos ir Tautos Fondo Kanados atstovybės pranešimus, didžiai vertina jų atliktus darbus ir reikią padėką Vliko pirmininkui dr. J. K. Valiūnui, Vliko tarybai, valdybai, Tautos Fondo valdybai ir jos pirmininkui prel. J. Balkūnui, Kanados Tautos Fondo atstovybės pirmininkui St. Baneliui, kitų kraštų Tautos Fondo atstovybėms, Pasaulio Lietuvių Bendruomenei, Amerikos Lietuvių Tarybai ir kitom organizacijom už visokeriopą Vliko veiklos rėmimą. Drauge prašo organizacijas ir visuomenę padėti Tautos Fondui suorganizuoti Fondo rėmėjų būrelius visose lietuvių gyvenvietėse.

12. Seimas nuoširdžiai dėkoja visiems jį sveikinusiems žodžiu ir raštu.

(Elta)

Washingtono miestui š.m. gegužės demonstracijos atšieję 5.5 mil. dolerių — tiek buvo padaryta nuostolių.

Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas Hartforde lapkričio 21 d. Pamaldos Švč. Trejybės bažnyčioje. Prie ramovėnų vėliavos ramovėnas A. Kuprevičius, prie Lietuvos vėliavos — K. Tijūnėlis, prie jų — Tėviškės vietininkijos skautai.

Nuotr. A. Jaro

PO CHICAGOS DANGUM

Simas Kudirka
Chicago dienraščiuose

Demonstracijos, surengtas LB apygardos su pirm. J. Jasiūčių priešaky, aprašė dienraščiai. Radijo ir televizijos tinklai kelis kartus davė žinias apie įvykį.

Chicago Tribune rašo, kad S. Kudirka laikomas Sovietų kalėjime ir marinaus badu; tuo būdu verčiamas prisipažinti, jog bandęs suteikti amerikiečiam slaptą žinią. Visi laikraščiai pripažįsta, kad S. Kudirka yra vienas iš didžiųjų kankinių ir herojų. Chicago Today laisvų skyrių pasireiškė lietuvių užtarėja Sobūki. Ji priminė Kudirką ir okupanto rėpėse kenčiančias Baltijos tautas. Esą, dabar mūsų valdžia ryžtasi parduoti Sovietų Rusiją kvičius, kad ji greičiau nugalėtų visą pasaulį. Tai esąs priešiškos rėmimas!

Nelaimės ir mirtys

Lapkričio mėn. pabaigoj Marquette Parko kolonijoj įvyko didelį nelaimių.

Užsėdė T. J. Norkų namas, 6637 So. Whipple. Nors tėvas buvo namie, bet jam nepavyko išgelbėti antrame aukšte miegojusiu vaikų, 8 ir 5 metų amžiaus. Namas pradėjo degti iš apačios, ir ugnis greitai užėmė visas duris. Atvykę gaisrininkai vaikų rado jau negyvus. Motina tuo tarpu dirbo Republic banke. Apylinkės žmonės su Republic banko prez. H. Mertz priešaky banke įsteigė Norkų šeimai aukų rinkimo fondą. Sudarytas ir komitetas. Kas galit sušelpiti Norkų šeimai, informacijos tikslu skambinkit HE 4-1951.

Kita nelaimė — neaiškus jau-

nulio žuvinimas. Vienas žmogus, anksti rytą bevaikščioldamas, Marquette Parke rado lietuvių studento Edmundo G. Doveatt pusę kūno. Abi kojos buvo bombos iššakytos. Policija sakė, kad jaunuolis penktadienio vakarą, lapkričio 26, dingio iš namų 9:30 val. Kaimynai girdėjo sprogimą po valandos. Policija prie jo rado revolverį ir negali suprasti, kaip galėjo sprogti bomba. Galvojama, kad jaunuolis buvo kieno nušautas ir susprogdintas. Jis lankė technologijos institutą, buvo geras mokinis Sv. Ritos mokykloj.

Giliausia užuojauta nelaimių paliestoms šeimoms!

Parodos ir šokėjai

Čiurlonio galerijoj gruodžio 4 buvo atidaryta Broniaus Murino dailės paroda. Tešėsi iki gruodžio 12. Jo paveikslai labai skiriasi nuo Vyta. Kasiulio, bet irgi yra meniškai. Žmonės mėgsta jo tapybą, aiškių spalvų derinimą bei objektų ryškumą.

Chicago bibliotekos rūmuose visą gruodžio mėnesį bus lietuviški kaledinių puošnėnų paroda. Ją įrūšė Balzeko lietuvių muziejus, padedant pačiai bibliotekai.

Gruodžio 18 tuose rūmuose 12:15 val. Lietuvos vyčių tautinių šokių grupė duoda visą kaledinę programą, sudarytą konsuls J. Daužvardienės. Veikalą režisuoja C. Matul, Helen Pius ir F. Zapolis.

Apie programą, atliktą gruodžio 3 pramonės muziejų, tautų pasirodyme, rašė amerikiečių ir lietuvių spaudo.

Tenka tik džiaugtis, kad Lietuvos vyčiai eina į amerikiečių visuomenę, gražiai pasokdami, padainuodami ir vaidindami.

Veiklus Jaunimo metų komitetas

1971 pabaigoj, JAV LB rūpesčiu, tankiau lietuvių apgyventose vietovėse sudaromi jaunimo metų komitetai, kurių paskirtis suteikti reikiamas lėšas jaunimo kongresui Chicagoj 1972. Kongreso finansų komisija New Yorke renka žinias apie tokių komitetų įsikūrimą ir jų pradinę veiklą.

Štai, Jūratė Krokytė iš Rochesterio, N. Y., rašo, jog tame mieste jaunimo metų komitetas suorganizuotas spalio 31. Jau turėti trys susirinkimai, kuriuose sutarta komiteto darbotvarkė. Kiekvieną sekmadienį, po 11 val. mišių, parapijos salėj jaunimas parduvinėja kavą ir užkandžius. Gruodžio 19 parapijos salėj komitetas rengia balandėlių pietus. Bus trumpa programa ir tautiečiai bus supažindinti su jaunimo kongresu ir jaunimo metų veik-

la. Įėjimo kaina: 5 ir 3 dol., jaunimui — 1.75. Be to, planuojama rinkti aukas tiesioginiai. Aukotojai pasirašinė ir petičiją. Tokiu būdu galvojama pasiekti daugiausia tautiečių ir surinkti daugiausia lėšų. 1972 vasarį numatoma suruošti blynų balių, o vėliau ir kultūrinį vakarą.

Rochesterio jaunimo metų komiteto pastangos pasiekti visuomenę, ją sudominti kongresu ir įvairūs būdai gauti finansines palikas yra džiugūs pavyzdys, kaip jaunimas ten gyvai sukurtes, rodo iniciatyvos ir sveiku entuziazmu įsijungęs į talką kongresui. Malonu ir tai, kad Rochesterio komitetas turi korespondentę Jūratę Krokytę, kuri nedelsdama informuoja ir pasidalina savo veiklos būdais.

(rpė)

IŠ VISUR

— Jūratė Reisgytė perėmė pirmininkės pareigas Sydnejaus II Jaunimo kongreso išvykos komitete. Ji yra pirmojo jaunimo kongreso dalyvė, turi daug patirties organizaciniame darbe su jaunimu ir, grįžusi iš kongreso į Australiją, nepasitraukė iš lietuviško darbo.

— M. Čiurlonio monografijai anglų kalba leisti komitete įvyko pasiekimų. Ryšium su inž. Eug. Vilko persikėlimu iš Chicago į Kaliforniją, o taipgi Pr. Cepėno pasitraukimu iš komiteto, dabar komitetas persitvarkė taip: pirm. liko P. Gaučys, sekr. dail. K. Varnelis, izd. J. Jūrkūnas, nariai — K. Bradūnas, komp. D. Lapinskas ir dail. V. O. Virkūnas.

— Inž. Juozo V. Danio du referatai buvo skaityti tarptautinėj konferencijoj "Uostų ir vandenynų inžinerijos problemos artinėse sąlygose" Trondheim, Norvegijoj. Pirmas referatas "Išvarų kūginės formos reikšmė dinaminės ledo jėgoms" yra paremtas inž. Danio patyrimu projektuojant ir statant virš 30 švyturių Kanadoj. Antras referatas "Ledo jėgų veiksmas į švyturių pagrindą matavimas" buvo paruoštas kartu su C. H. Atkinson ir D. L. Cronin, H. G. Acres Ltd. inžinieriais. Šiame referate aprašoma naujai sukonstruota specialiai aparatūra ledo jėgoms matuoti.

— Clevelando LB abi apylinkės susijungė į vieną ir lapkričio 21 išrinko vieną valdybą. Naujoji valdyba pareigoms pasiskirstė taip: pirm. Jurgis Malskis, vicepirm. Bronius Gražulis, sekr. Aušra Babickienė, izd. Stasys Lazdinis, švietimo reikalų vadovas Pranas Karalius, jaunimo reikalų vadovė Teresė Neimanaitė.

— Toronto Akademikų Draugijos rengiama paskaita įvyko lapkričio 27 Prisikėlimo parapijos muzikos studijoj. Lietuvių tautosakos tyrinėtojas dr. J. Balys kalbėjo tema "Lietuvių liaudies baladės", paskaita buvo iliustruojama magnetofono juostų įrašais ir plokštelėmis.

— "Lietuvos" ansamblio Vilnių dainininkai ir šokėjai, spalio mėn. gastroliavę Prancūzijoje, po kraštą keliavo autobusais. Buvo surengta 15 koncertų, žiūrovų, pagal vilniškę spaudą, buvę 20 su viršum tūkstančių. Be Paryžiaus su jo priemiesčiais, dar gastroliuota Grenoblio, Rennes, Amiens miestuose. Lietuviai neturėjo progos apžiūrėti miestų, tačiau buvę nuvežti į Grenoblio kalnus ir matę San Michel calą. Iš dainų buvo atliktos: J. Naujalo — J. Juzeliūno "Lietuva brangi", V. Povilaičio "Lietuva-gimtinė", V. Laurušo "Pirčių upio motina" ir k. Iš šokių Klumpakojis, Pakeltkojis, Rusnietis, Gaidys ir vienas prancūzų šokis. Drauge koncertavo ir sol. V. Noreika. Programa domėjosi prancūzų etnografai, be to, traukė dėmesį lietuvių tautiniui drabužiai. (E)

— Albertas Radžiūnas, baigęs Buenos Aires universitete teisių fakultetą, Argentinoj, Mar del Platoy yra svarbiųjų bylų teisėjas. Pastaruoju metu spauda mini jo pavadę ryšium su žmogžudystės sudėtinga byla, kurią sprendžia A. Radžiūnas.

— Balys Brazdžionis, Chicago, Ill., praneša, kad radijų, TV, magnetofonų ir lietuviškų plokštelių, kaledinių sveikinimų kortelių ir dovanų krautuvių iki Kalėdų bus atidara ir sekmadieniais nuo 9:30 iki 1:30 popiet. Užkilt. 2646 W. 71 St. Tel. PR 8-5374.

Hartforde lapkričio 21 buvo paminėta Lietuvos kariuomenės šventė. Per pamaldas Švč. Trejybės lietuvių bažnyčioje ramovėnų vėliava. Prie jos stovi skautė paukštytė Silvija Radionovaitė, ramovė Hartfordo skyriaus sekretorius Vincentas Juralis ir jo 8 metų anukė skautė paukštytė — Linda Rutkauskaitė.

Nuotr. A. Jaro

PIRMIEJI ĮSPŪDŽIAI IŠ KULTŪROS ŽIDINIO VAJAUS

Vajus pradėtas nuo lapkričio vidurio. Savanorių rinkėjų grupė, pasidalinę po vieną ar po du, lankosi pas aukotojus Woodhavene, Maspeth, Brooklyne. Gruodžio 6 vakarą rinkėjai susitiko Kultūros Židinyje pasidalyti vajaus pradžius įspūdžiais.

Prieš tai statybos komiteto pirmininkas Tėvas P. Baltakis informavo, kad mažieji darbai dabartiniame name šią savaitę turės būti baigti. Rūšies patalpos pertvarkytos taip, kad padaryta mažoji salė pobūviu iki šimtinės žmonių. Šiuose darbuose daug pasitarimų inž. A. Jankauskas, prisidėdamas ne tik savo darbui, bet ir, pats kaip rengovas, patelkdamas techninę pagalbą patogiom sąlygom. Jo ir kitų eiles savanorių talkininkų pastangom pertvarkymo išlaidos susitaupė bent 50 proc.

Šalia šios mažosios salės yra kambarys, kur vyrų choras kas savaitę repetuoja. Pamatę, kaip atrodo naujoji salė, choristai užsimojo savo lėšom atremontuoti ir tą choro repetičių patalpą.

Pagrindinės statybos plano reikalas miesto administracijoje pajudėjo. Šiai savaičiai iškviestas architektas paaiškinti kai kurias technines detales.

Tačiau — pastebėjo Tėvas Baltakis — statybos kainos nepa-

prastai kyla. Jei pavasarį buvo skaičiuojama statomo ploto viena kv. pėda 30 dol., tai dabar jau kalbama apie 45-50. (O tokių "pėdų" Kultūros Židinio plane yra 38,000!). Brooklynso vyskupijos kurijoje, kuri buvo suplanuota šiom dienom su Kultūros Židinio projektu, irgi buvo patirta, kad ji savom statybom pasirašiusi kontraktus po 50 dol. kv. pėdai.

Tokia padėtis suaktyvina reikalą statybą skubinti; suaktyvina reikalą kuo skubiau rinkti tai statybai reikalingas sumas.

Vajaus pirmuosius įspūdžius pasakojo dr. A. Skėrys, R. Ignaitis, G. Kisonaitė, Girdvainienė, D. Mikulskytė, B. Bobelis, A. Vakselis, J. Vainius, A. Mažeika.

Įspūdžiai pradžioje kuklūs. Dalies neranda, nes pasikeitę

adresai. Dalis dėl visuotinės New York'e baimės atidaryti duris, ypačiai vakare, nenori svetimo žmogaus įsileisti. Dalis linkę atsisakyti, pasiteisindami: "Jau daugiau porą šimtų Lietuvių Fondui, tai jis duos ir šiai statybai." "Jau prieš metus daviau čia atsilankiusiam pranciškonui penkis dolerius, o namai dar vis tiek nepastatyti, ką jūs ten darot su pinigais?"

"Kai atidarė duris — pasakojo viena rinkėja, — pasakiau lietuviškai labas vakaras ir paprašiau: neišvarykit mane, iki išlausysit... Išsilaukiau. Sakė neturį pinigų. Duokit, sakau, bent penkis dolerius, ir jūs būsit patenkinti, kad esate didelio darbo dalininkas. "Ką jau čia 50 centų, tegul bus jau visos doleris"... Ir kiekvieną gerai tikrindamas, sudėjo keturis "kvoterius"... Iš kiekvieno, pas kurį buvau, irėjau ką nors gauti," — su entuziazmu ir šypsniu pasakojo rinkėja.

"Prieš eidamas pas numaty-

(nukelta į 8 psl.)

BALTIMORĖ

Sodalietės paskutiniame savo susirinkime nutarė sausio 7 surengti bingo žaidimus. Narės prašomos ne tik dalyvauti, bet taip pat ir parūpinti įvairių dovanų. Ateinanti rudenį spalio mėnesį numatoma surengti madų parodą Martins West salėje.

Kun. Jonas Mendelis, prelatas L. Mendelio brolis, po sunkios operacijos Baltimorės General ligoninėje sveiksta. Šv. Alfonso parapijos klebonijoj. Linkim jam greit pasveikti.

Šv. Alfonso mokyklos kalėdinė programa buvo gruodžio 12 mokyklos salėje. Žmonių buvo pilna salė. Programa malda pradėjo prel. L. Mendelis. Jis taip pat vaikams išdalydo dovanėles. Vaikai savo programą atliko entuziastingai, o žmonės nepagalėjo jiems plojimų.

Kalėdines vaišes rengia Lietuvių posto 154 legionieriai ir jų padėjėjos. Vaišės bus gruodžio 19 Lietuvių svetainės klevų kambary. Kalėdų senelis vaikams išdalins dovanas. Pradžią 2 v. popiet. Suaugusiems bus gerų valgių ir gėrimų.

Prel. L. Mendelio, parapijos klebono, kalėdinis laiškas kartu su kitų kunigų sveikinimais buvo pasiųstas parapišiam. Sveikinimo laiške yra įdėta nuotrauka, kuri vaizduoja, kaip prel. L. Mendelis kalbasi su pop. Paulium VI.

Naujų Metų sutikimą rengia Lietuvių svetainės šerinkai ir lietuvių Bendruomenės Baltimorės apylinkė. Sutikimas bus Lietuvių svetainės didžiojo salėje. Rengėjai kviečia visus lietuvius į šį linksimą parengimą. Šokių gros orkestras. Bilietų bus galima gauti prie durų. Pradžią 8 v.v.

Valentinas

V. Dovydaitis

Jonas Obelinis

Tai bent laimėjo. Lietuvos kariuomenės šventės minėjime lapkričio 27 Kolumbo vyčių salėje Woodhavene loterijon leistas dovanas laimėjo vienas stalias. Iš k. M. Klivėckienė. A. Reventas, A. Radziviaienė, A. Balsys, p. Poderienė.

Nuotr. Lino Vytuvio

Merry Christmas

INVESTOR'S MORTGAGE AND APPRAISAL CO., LTD. 2 East Northfield Rd. LIVINGSTON, N. J. Call 201-994-3230 For SANYO Electrical Typewriters Business Forms — come to K.L.S.S. 1881 Springfield Ave. MAPLEWOOD, N. J. or Call: 201-761-5710 ask for Lee	LARRY'S FLORHAM PARK ESSO General Auto Repairs Tel.: 201-377-9727 Tires, Batteries and Accessories Ridgedale and Greenwood Avenue Florham Park, N. J. also Larry's Garage at 307 Greenwood Ave. Tel.: 201-377-0421	ALTER KITCHENS AND BATHS INC. 137 Lexington Ave. New York, N. Y. MU 3-1682	COUNTRYSIDE REST HOME Home away from Home Amwell Road Route 514 Methuen, N. J. Call 201-369-3571 or 369-4237
COLONIAL MANOR CATERING 137 Orangeburgh Road OLD TAPPAN, N. J. Call 201-768-3292	HONG KONG ROYAL PARAMUS, N. J. 201-843-2884	CHAMBERS AUTOMOBILE Reconditioning Center 1700 Federal Street CAMDEN, N. J. Call 609-541-6050	BILL'S CITGO SERVICE CENTER 631 Amboy Avenue 1-4 Mile South of Korvettes on Route 35 Woodbridge, N. J. Volkswagen and Foreign Car parts and Service Call 201-634-3724
DURBANO'S CIRCLE G RANCH Horses and Ponies to hire Boarding and Riding Lessons Horses and Ponies Bought and sold Sticklerville, N. J. Dial: 609-629-4374	COZZE BROTHERS AUTO WRECKING Jutland, N. J. Call 201-735-7126	HILLSIDE HOUSE CATERING For the Finest of Catering 206-10 Hillside Ave. HOLLIS, N. Y. Call HO 5-7788	BILL'S CITGO SERVICE CENTER 631 Amboy Avenue 1-4 Mile South of Korvettes on Route 35 Woodbridge, N. J. Volkswagen and Foreign Car parts and Service Call 201-634-3724
VEALWAY FEED CO. Distributors for Supreme Vealer R. D. 1 Upper Hibernia Rd. ROCKAWAY, N. J. Dial: 201-983-9420	FIRESTONE For the Finest Tires Open 6 days a week 541 River St., Hackensack, N. J. Tel.: 201-HUT-7023	NELSON B. COONEY and SON, Inc. Electrical Contractors 1807 Horner Ave., Pennsauken, N. J. 609-662-3533	DUTCHIE'S Industrial Caterers 15 Patrick Avenue EDISON, New Jersey Call 201-549-3948
BOZZI BROTHERS DELICATESSEN S. W. Corner Black Horse Pike and Everham Ave., GLEN DORA, N. J. Open Daily 10 to 10 P. M. Sun. 8:30 till 10 P. M. Imported and Domestic Cold Cuts - Hoagies - Steaks - Sandwiches Dial 609-939-0061	VILLA RESTAURANT 756 Port Washington Blvd. Port Washington, L. I. Bring the Family for Sunday Dinner Call 519-883-1383	HANGSTERFER'S LABORATORIES INC. Specializing in Metalwork Lubricants for processing hard metals - stainless steel chrome nickel - incohex etc. For cutting - broaching - drawing Swiss automatics Ogden Road, Mantua, N. J. Call 609-468-0216	FIRESIDE INDUSTRIES Importers of Pipes, Tobacco and Candy 50 Graphic Place MOONACHIE, N. J. 201-641-1700
DESIGNERS DEN II Knitting Yarns and Accessories - Instruction Books - Flower Beads - Wire Tape - Accessories - Macrame The Knitting Kraze 200 Main Street, Fort Lee, N. J. Dial 461-8900	FLOWERS BY VINCENT At Francis Mills Flowers for all occasions Artificial arrangements our specialty 80 Leesville Rd. Jackson, N. J. Call 201-928-0634	SKY LODGE MOTOR INN Open all year Trenton and Mountain Rd. Wrightstown, N. J. Call 609-723-5500	J. GATARZ AND SONS INC. Excavating and Grading 571 Ryders Lane EAST BRUNSWICK, N. J. Call 201-254-8795
HOMBRE HAIR STYLING FOR MEN Complete Service in Men's Hairstyling 284 Brick Blvd., BRICKTOWN, N. J. By Appt. only 201-477-8180	SAINT SYLVESTER'S ROMAN CATHOLIC CHURCH 416 Grant Avenue Brooklyn, New York	DICK'S INN RESTAURANT Finest Food for the Finest People 4538 Bergenline Avenue UNION CITY, N. J. Call 201-867-9436	CARCHIDDI'S Cold Cuts, 37 varieties Meats, Impo and Domestic Cold Cuts, American, Italian, Hoagies, Party Trays - Sun Papers, Swansons Dinners - Bird's Eye - Sara Pepperidge Farms 918 W. Kings Highway, Haddon Hts. Call 609-547-2256
THE STAR SYSTEM INC. 315 Alden St. ORANGE, N. J. A. Business without a Sign is a Sign of no Business Call 201-239-7410 or 672-6996	Randolph Foreign Car Repair, Inc. Complete Front end Repairs, Foreign and Domestic Route 10, at Mill Brook Ave. DOVER, N. J. Call 201-366-9788	MOTT HAVEN TRUCK PARTS 429 Bruckner Blvd. Bronx, N. Y. CY 2-7600	ST. JOHNSBURY TRUCKING CO. LIST and JACET ROAD KEARNY, N. J. Call 201-991-4000
THE OZANE COMPANY Exterminators - Termites - Rodents - Insects 1081 Schenck Mill Line Road TOMS RIVER, N. J. Call (201) 349-0559	ARJA CARPET MECHANICS Wall to Wall Installations Used Carpets and all Repairs 12 Norman Ave. DELRAN, N. J. Call 609-461-4946	CRESCENT SEA FOOD PRODUCTS CO. 11 Hudson St. Paterson, N. J. Call 201-742-2762	SHIPPERS TRUCK SERVICE, INC. 1 South Avenue SOUTH KEARNY, N. J. Call 201-589-7761
PARKWAY HOME SUPPLY CENTER, Inc. Paneling - Lumber Hardware and Supplies 188 Central Ave., East Orange, N. J. Tel. 201-674-5333 Ask for Joseph Liggeri	ANDREWS CERAMICS Complete Ceramic Supplies Wholesale and Retail Classes in Ceramics 116 South Ocean Ave., Patchogue, L. I. Call 516-475-5466	THIELE Tire Co. and Alignment and Brake Service Winterizing - Shock-Ball joints - Idler arms exhaust systems High speed wheel balancing 476 Broad Avenue BRICKTOWN, N. J. Call 201-892-1221	KARADONTES NURSERY, INC. West Ruby and Grand Avenue PALISADES PARK, N. J. Call 201-943-5167
VALLEY CAR WASH Open 7 days a Week 587 Union Blvd. TOTOWA, N. J.	ALLIED CRAFTSMAN Kitchen designed by Woman for Woman 1543 Teaneck Road TEANECK, N. J. Call 201-837-2100	BILTON LIQUORS and DELICATESSEN INC. Open 7 days a Week 476 Broad Avenue Palisades Park, N. J. Call 201-944-1219	NICHOLAS MICHAEL 254 Comly Road MORRIS COUNTY, N. J. Call: 201-696-0176
RANDY'S AUTO BODY Collision Repairs - Custom Painting 5th Avenue and White Horse Pike EGG HARBOR, N. J. Call 609-965-4341	PHILIP MAINTENANCE CORP. Plumbing, Heating, Carpentry, Painting Home Repairs 142 Brook Street SCARSDALE, N. Y. Call 914-SC3-6700	BROKEN WHEEL RANCH 353 East Mt. Pleasant Ave. Horses Boarded, bought, sold, rented and traded. Pony rides and riding instruction Livingston, N. J.	E. D. ROWAND and SON Plumbing and Heating Contractors Residential and Industrial Oil and Gas Heating 107-19 Jamaica Avenue, Richmond Hill Call VI 9-2640, VI 9-2641
LINCOLN RESTAURANT Good Food at Reasonable Prices 4809 Bergenline Avenue UNION CITY, N. J.	GOLDEN BELL DINER Open 7 days a Week Good Food Served right - Orders to go Route 9 and Adelphia Rd. FREEHOLD, N. J. Call 201-462-7259	TRI-US ENGRAVING CO. 2402 Bergen Line Avenue UNION CITY, N. J. Call 201-964-6020	KIRSCH'S CONFECTIONERY A Family Store Fountain and Table Service MASSAPEQUA, N. Y. Call 516-PY8-9781
MIKE AMORELLI GOLF PROFESSIONAL Cooper Hill Country Club FLEMINGTON, N. J.	SHIELD SECURITY SYSTEMS INC. Safeguard against Fire, Burglary Commercial - Industrial - Residential Custom Alarm Systems - Intercoms for Home and Business Call 201-674-6625	LUDWIG PORK STORE The finest in German Style Bologna Prime Beef Veal - Lamb and Pork Call 201-964-1690 1114 Fashions, 533 Main St. East Orange, N. J. Call 201-675-5333	VILLAGE CHEVROLET JAMAICA AVENUE AT: 222nd STREET QUEENS VILLAGE Call 465-5161
HANK'S SUNOCO SERVICE STATION Open 7 days a Week General Auto Repairs, Road Service, Tires, Batteries and Accessories County Highway 516 Old Bridge, N. J. Call 201-257-6464	JOHN HELLER LIQUORS Specializing in Bon Voyage Baskets Agents for Brotherhood Winery 93 Greenwich Ave., N. Y. We deliver but fast! CH 2-9666	JOE'S SUNOCO SERVICE STATION General auto repairs, road service, tires, batteries and accessories Highway 31, Flemington, N. J. Call 201-782-1525	WILLIAM'S HESS SERVICE STATION Open 7 days a Week Fast Service for Busy People ASBURY AVE. and COMSTOCK ST. ASBURY PARK, N. J. Call 201-775-9403
JERRY'S SUNOCO SERVICE STATION Open 7 days a week General Auto Repairs Road Service Snow Plowing, Tires, Batteries and Accessories Corner Park Avenue and River Road NUTLEY, N. J. Call 201-667-9790	Custom Photography Commercial, Industrial Advertising Brochures DON RICHARDS 427 Bloomfield Avenue MONTCLAIRE, N. J. Call 201-783-9520	MARC ANTHONY COIFFURES Latest in creative hairstyling Wigs and Wiglets sold and serviced 1416 Morris Ave., Union, N. J. We do children's hair cutting Call 201-687-9353	LANCER CONTRACTORS INC. 26 Main Street TOMS RIVER, N. J. Residential Specialist We take pride in our work Call 201-244-5575
UNITED SPRAY PAINTING Automotive Body Repair and Refinishing Route 15 South Opp. Jefferson Twp. Police Dept. LAKE HOPATCONG, N. J. Dial 201-663-0162	MODERN TREND AUTO BODY Skill - Honesty and Dependability 231 Woodbridge Ave. HIGHLAND PARK, N. J. Call 201-955-5300	ELLIOT SHOP 179 East Front Street, Plainfield, N. J. Call 201-756-5878 and Fields Intimate Fashions, 533 Main St. East Orange, N. J. Call 201-675-5333	TOMS RIVER LAWN MAINTENANCE Don't be a slave to your leaves Enjoy your free time Leaf Removal Service Call 201-341-2541
FRANK'S AUTO BODY SHOP 12th Street and Joyce Kilmer Ave. NORTH BRUNSWICK, N. J.	THE HUNGRY 1 RESTAURANT Open 7 days a Week 9 Broadway EAST PATERSON, N. J. Call 201-791-5011	LEE CHEVROLET 246 George St. NEW BRUNSWICK, N. J. Call 201-247-4230	HAECKER'S PASTRY SHOP Dairy French Cookies Baked on Premises Christmas Cakes Decorated to Order 18 East 200th St., N. Y. C. Call SE 3-7895

SPORTAS

VIS PIRMAUJAM...

Pereita sekmadienį Lietuvos Atletų Klubo pirmoji futbolo vienuolė nukeliavo į Stamford, Conn., be reikalo. Priešininkas nepasirodė. Reikia laukti, kad prie žalių stalo mums teks taškai pasekme 6:0. Tuo tarpu lieka tas pats taškų skaičius — 16 iš 11 rungtynių. Pirmoji vieta vis tik išlaikyta, nors mum ant kulnų lipantieji abu vienetai laimėjo. Antroji vieta yra Hajduk su 15 taškų, bet iš 12 rungtynių. Pavojaus yra Bavarians su 15 taškų po vos 9 rungtynių.

Kitą sekmadienį mūsų rungtynių nepaskirta. Priskaičius taškus iš Stamford, galima tikėtis baigti šiuos metus pirmoji vietoje, nes po kito sekmadienio — žiemos pertrauka.

Atletus žaidžiant matysime salę sausio 15 prieš Hajduk. Whiter Plains Community Center pravedamos varžybos vieno minuso sistema.

Padėka

Kun. Aloyzas Klimas, Vinco ir Elzbieta (Vasilauskaitės) Klimų sūnus, gimė 1907 gegužės 20 Gulbinų km., Marijampolės apskr. Iš Rygiškių Jono gimnazijos įstojo į Kauno kunigų seminariją. 1932 baigęs Kauno universitetą teologijos-filosofijos fakultetą, tais pačiais metais gegužės 21 buvo išvengtas kunigų ir paskirtas vikaru į Krakų parapiją. Iš čia perkeltas klebono pareigoms į Sardininkus, o vėliau į Jonavą.

Antru kartą Lietuvą okupuojant Rusijos komunistai, pasitraukė į Čekoslovakiją. Užsibaigus karui, popiežiaus delegato kan. F. Kapočiaus buvo paskirtas Hanau lietuvių stovyklų klebonu ir apylinkės stovyklų dekanu. Belankydamas stovyklas, Fuldėje susipažino su Amerikos armijos kapelionu kun. K. Jenkum, kuriam tarpininkaujant kun. P. Virmauskis parūpino arkivyskupo R. Cushing kvietimą atvykti Amerikon. 1947 atvyko Bostonian ir buvo paskirtas Nukryžiuotojo Jėzaus seselių vienuolyno kapelionu Brocktone.

Vėliau vikaravo lietuvių parapijose: Brockton, Cambridge, Lawrence ir Norwood. 1964 vasario 18 vėl paskirtas seselių vienuolyno kapelionu Brocktone, kur išbuvo iki 1970 ir buvo perkeltas vikaru į Norwoodą.

Mirė rugsėjo 11. Nuširdžiai bendradarbiaujant klebonui kun. A. Abraščinskui, laidotuves buvo suruoštos Sv. Jurgio parapijoje. Buvo pašarvotas Paul Kraw laidotuvių koplyčioje, o iš čia rugsėjo 14 perkeltas į Sv. Jurgio parapijos bažnyčią.

Laidotuvių namuose ir bažnyčioje mirusio kun. Aloyzo palaikus apėmė daug apylinkės kunigų ir Nukryžiuotojo Jėzaus seselių iš Motiniško namo ir apylinkės vienuolynų. Nuširdus ačiū visiems.

Laidotuvių mišias aukojė vyskupas Jeremiah F. Minihan. Koncelebravo kun. Jonas Klimas, kun. V. Zemaitis, kun. S. Saulėnas, kun. A. Abraščinskas, kun. A. Janušas ir kun. V. Atkočius, MIC. Nuširdų ir graudų pamokslą pasakė vėlonies giminaitis kun. A. Janušas. Mišių metu giedojo Sv. Jono kunigų seminarijos choras. Užbaigai parapijos choras su giedojo Marija, Marija.

Visas laidotuvių ceremonijas tvarkė kun. J. Svirskas.

Kun. Aloyzas palaidotas Brocktono seselių vienuolyno privačioje kapinėse, kur atšveikino žodį tarė buvęs jo kurso draugas kun. St. Yla. Kapinėse dalyvavusius kun. Aloyzų, seselių šešėlis pakvietė ir visus pavaišino skaniais pietumis.

Neturėdamas sarašą iš atminties bandysiu tarti padė-

Revoliucijos savaitė
pranciškonų spaustuvė

Pati didžiausia revoliucija per visą Darbininko istoriją buvo praėjusi savaitė. Kaip buvo pranešta, 77 Darbininko numeris buvo paskutinis, surinktas linotipais, spausdintas sena mašina, kuri tarnavo labai daug metų, gal net virš 50.

Šiai mašinai iš Kanados vežė popierius. Dideli popieriaus volai, kaip kokie storiuliai milžinai, nuolatos stovėjo spaustuves kieme, laukdami eilės patekti į mašiną. Jų niekada nepritrūkdavo. Kai sumažėdavo jų skaičius, štai į kiemą įvažiuoja sunkvežimiai ir iškrauna naują popierių.

Dabar popierius vis mažėjo ir mažėjo. Niekas naujo nebeatvežė. Brolis Pranciškus, kuris Darbininką spausdina, akim permetęs apskaitė, kad užteks popieriaus istoriniam 77-tam Darbininko numeriui.

Popieriaus užtekio. Išleido jį visa, iki pat šaknies — tuščios šerdies. Tada mašina sustojo ir atsikvėpusi pasakė: gana. Tai buvo 1971 metų gruodžio mėn. 2 d. kokią 5 val. popiet.

Kitą dieną jau spaustuves kieme stovėjo niūrus sunkvežimis. Vaikščiojo saulės idėję vyrai, kalbėjosi ispaniškai. Prasidėjo mašinos išmontavimas. Ir visiem pasidarė gaila atsiskirti su gerai išteptu, prižiūretu draugu. Br. Pranciš-

DARBININKO KALENDORIUS

Darbininko išleistas 1972 metų kalendorius pasiekė skaitytojus. Jis turi daug pakeitimų, patobulinimų. Surasys daug krikščioniškų ir lietuviškų vardu papuščias spalvota dail. J. Juodžio reprodukcija, kuri vaizduoja Simo Kudirkos išdavimo tragediją.

Už kalendorių skaitytojai prašomi atsiųsti bent po vieną dolerį spaudai paremti. Už parą Darbininko administracija dėkoja.

Kas norėtų gauti kalendorių daugiau, prašom kreiptis į Darbininko administraciją. Rašyti: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

PADEKA

Lietuvių Katalikų Moterų Sąjungos 50-tas metines iškilmingai atšvėtimo lapkričio 21 Apieškimu parapijos salė, Brooklyne. Šiandą padėką reiškiamie visiems prisidėjusiems prie šios šventės pasisekimo: Operetės chorui ir jo vadovui muz. M. Cibui, akompaniatoriui muz. A. Kačanauskui, dr. Onai Labanauskaitėi už prasmingą žodį, jaunosios deklamatorės Katinaitės ir Jankauskaitės, Apieškimu parapijos klebonui kun. Pranui Raugaliui už visokeriopą pagalbą. Visą šventės programą skiriamo Kultūros Židinio statybai ir aukš Apieškimu parapijai. — L. K. M. S-gos N. Y. ir N. J. apskrities valdybos vardu, Eug. Kezienė, pirmininkė.

kos žodį kunigams, kurie dalyvavo šermyse ar laidotuves, ir tiems, kurie anksčiau neminėti ceremonijose: prel. P. Juras, prel. V. Balčiūnas, prel. S. Sypek, kun. A. Baltrushunas, kun. P. Bekša, kun. dr. J. Maknys, kun. V. Martinkus, kun. A. Jansonis, kun. J. Naudžiūnas, kun. P. Shakalis, kun. J. Steponaitis, kun. W. Volkovičius, kun. J. Zuromskis ir šeši tėvai pasionistai. Ačiū P. Viščiūnui už pranešimą ir pareikštą užuojautą per lietuvių radijo programą.

Baigdamas šį trumpą padėkos žodį, kartu tariu nuširdų ačiū visiems, kurie dalyvavo mano brolio šermyse, mišiose, laidotuves ar aukoję mišias, gėles ar asmeniškai man pareiškė užuojautą. Nuširdus ačiū.

Kun. Jonas Klimas

kus, geriausias šios mašinos draugas, dar skubėjo nuvalyti jos dažais išteptus volus, tartum jie dar kam būtų reikalingi.

Mašiną žadėjo išvežti juodukai, kurie organizuoja spaustuves. Už tai žadėjo užvesti po mašiną esančią didelę duobę. Bet greit pasirodė, kad mašina neišstiepa po dideles garo duris. Reikia gerokai pragrauti sieną, kad ją išneštų. O sienos išgriovimas ir pastatymas — didelis pinigais. Taip naujieji entuziastai atsiskė mašinos. Ispanai griebė kūjus, didžiulius geležis ir pradėjo mašiną mušti. Mušė, laužė, daužė, kam ji tiek metų gerai tarnavo. Visai sumušė.

Toks naikinimo darbas pasirodė nesąs jau taip lengvas. Dar ir pirmadienį ardė mašiną ir jos geležinius rėmus, dailis metė į duobę, kuri buvo po

(nukelta į 8 psl.)

Dr. Vytautas Vygasas

lapkričio 13-14 buvo nuskrūdes į Sao Paulo tarnybos reikalais. Turėjo progos susitikti su jaunimo kongreso komitetu. Pasikalbėjo apie artėjantį kongresą. Aplankė tėvus Jėzuitus, kur rado Tėv. J. Bružiką sunegalavusį. Ten uoliai darbuojasi Tėvas J. Kidvykas ir Tėv. A. Saulaitis. Aplankė ir Villa Zelina, kur yra Sv. Juozapo lietuvių parapija, dabar tvarkoma saležiečių. Aplankė ir kun. J. Šeškevičiaus ūkinį institutą. Nors jo paties nerado, bet turėjo progos pasigėrėti jo dideliu darbu. Grįžęs į New Yorką, greit vėl iškeliauja tarnybos reikalais į Havajus.

Angelių Karalienės parapijos kunigai, klebonas kun. A. Petrušaitis ir kun. V. Pikturka, dabar kalbėjo — lanko savo parapičius.

New Yorko Amerikos Lietuvių Taryba praneša, kad Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo sukaktis bus minima 1972 vasario 20, sekmadienį, 3 val. popiet Richmond Hill aukštųjų mokyklų patalpose (įėjimas iš 114 St.).

A. R. Markevičiai vietos kalėdinių sveikinimo kortelių Kultūros Židiniui aukoją 15 dol. Artimuosius sveikina per spaudą.

QUEENS LB APYLINKĖS
SUSIRINKIMAS

Lapkričio 21 d. T. ir J. Šlepečių bute, Jackson Heights įvyko Lietuvių Bendruomenės Queens apylinkės susirinkimas, kuriame dalyvavo apie 30 narių. Apylinkės pirmininkas Albertas Oslapas pirmą supažindino su kelių mėnesių apylinkės veikla, su finansiniais įsipareigojimais ir k.

Vėliau buvo pokalbis apie Lietuvą. Tos apylinkės kultūros vadovė Rožė Mainelytė rugsėjo spalio mėn. buvo nuvykusi į Lietuvą. Ji susirinkusiems ir papasakojo savo įspūdžius, kurie daugiausia lieto perą, baletą, dramą. Vilnių ji mačiusi Marcinkevičiaus "Mindaugą", tačiau nusivylusi. Nusivylusi ir opera, matyta "Liucija di Lammermoor" ir baletu — Gulbį ežerui. Publika šaltai reaguojanti į Vilniaus operos statymus.

Ji papasakojo ir apie kasdienį gyvenimą Vilnių, Kaune, ką ji matė valgyklose, gatvėse, muziejuose.

Susirinkimo pajavairino ir Petras Montvila. Jis irgi lankėsi Lietuvoje praėjusią vasarą ir ten filmavo ir fotografavo. Jis ir parodė skaidres bei filmo juostas.

Po visų pokalbių susirinkimo dalyviai buvo puikiai pavaišinti.

Dalyvis

Juratė Nokūnaitė ir Dangerutis Aukštikalnis, susituokę rugsėjo 4 Lowell, Mass.

Jonas ir Eleonora Tutinai sveikina visus pažįstamus švenčių proga ir vietos kalėdinių kortelių skiria 15 dol. Kultūros Židiniui.

A. Rugys gimtadienio proga atsiuntė Kultūros Židinio statybos fondui 30 dol. Nuširdus ačiū.

Muz. Vytautas Strolia, vyrų chorą Perkūno vadovas, su žmona Irma ir dukrele Gražina išvyko į Europą atostogų. Grįš apie sausio vidurį. Vietos kalėdinių atvirukų siuntinėjų Darbininkui paaukėjo 20 dol. ir per spaudą sveikina savo draugus ir pažįstamus.

M. Evanauskienė, 10 Bethany St., New Brunswick, N. J., 08901, šiuo metu serga ir guli St. Peter's ligoninėje, New Brunswick, N. J. 08903. Dar nenumato kada galės iš ligoninės sugrįžti namo. Dėkoja už apsilankymus.

Dailininkas Vytautas Kasiulis, kuris svečiuojasi pas savo svainį Vacijų Steponį Woodhaven, ir Paryžių išskrenda gruodžio 23. Dailininkas Paryžiuje nuolatos gyvena.

Liucija ir Kazys Jankūnai sveikina visus gimines, draugus ir Lietuvių Bendruomenės darbuotojus Kalėdų ir Naujųjų Metų proga ir viejo sveikinimo kortelių Kultūros Židiniui aukoją 25 dol. ir Darbininkui 10 dol. Nuširdus ačiū.

Jadvaga Matulaitienė rengia naujus šokių, kurie bus pašokti Lietuvos nepriklausomybės šventės vasario 20 Richmond Hill salė. New Yorko lietuvių tautinių šokių grupė repetuoja kiekvieną savaitę.

PADEKA

LFB Rytų apygardos ir LB Woodhaven apylinkės valdybos dėkoja visiems žodžiu, darbu ar finansine auka prisidėjusiems ruošiant ir įvykdant jungtinį parengimą lapkričio 13 Kolumbo Vyčių salė: prof. dr. A. Klimai; JAV LB centro valdybos vicepirmininkui jaunimo reikalams J. Gailai; B. Balčiūnui, pristatiusiam Aloyzo Barono knygą — Vėjas lekia lyguma; M. Sandanavičiūtei, skaičiusiai ištraukas iš knygos; konkurso komisijai: V. Alseikai, D. Kezieniei, J. Oniūnui, P. Skabeikiui ir A. Simukoniui už rašinių pristatymą ir premijavimą; premijuotų rašinių autoriam — Rutelei, Eiliniui ir Senam Jau-noliui; rašinius skaičiusiems — J. Balseiui, J. Jankauskui; bi-lietus platinusioms — S. Bobe-

lienei ir R. Balseiui; vyr. šeimini-ninkei J. Gerdvilienei ir su ja dirbusiom — E. Vainienei, E. Tutinenei, R. Ridikienei ir I. Gintautienei; rūbinę prižiūrėjusioms — R. Bobeliui, K. Vainiui, V. Kulpai ir T. Vainiui; gėles par-davinėjusioms ir salę prižiūrėjusioms — R. Bobelytei, R. Oniūnaitėi, R. Ignaičiui ir P. Sandanavičiui; A. Radzivanienėi ir J. Pumputienėi, padėjusioms multi-plikuoti rašinius ir kvietimus; P. Garbauskienėi už gėles; P. Bručiui, Bandziukui, Ray's liquor krautuvei, J. Chicovich ir Kiaunei už fantus loterijai; spaudai už konkurso ir parengimo gar-sinimą; LB New Yorko apygardos jaunimo vadovui V. Radziva-nui už vadovavimą programai.

Construction Trainee
BUILDCOT INC.
A general Construction Company
has a Training Program for those who wish to learn a trade such as:

Carpentry
Electrical
Masonry
Plumbing
Drafting
Interior Decorating and others

It will be Class Room Instruction and on the Job Training. As a Graduate you will receive a Salary while you are working on your jobs.
English speaking

For special interview call:
(201) 539-0238

MALE - FEMALE

Foreman or Forelady experienced in sewing machine operation. Salary open. Call for appt. 201-462-1680 Lintex Co. Inc. 40 Jackson St. Freehold, N.J.

Sewing machine operators experienced on zig-zag and overlock machines. Call for appt. 201-462-1680 Lintex Co. Inc. 40 Jackson St. Freehold, N.J.

Typewriters

Lithuanian and English
for sale at reasonable prices, also adders, calculators, mimeos, complete line of office machines and equipment. Rentals. Repairs. ALL LANGUAGES TYPEWRITER, CO., INC. 119 W. 23rd Street, New York, N.Y. — CHelsea 8-8088.

DEXTER PARK
PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

NIEKO GERESNIO

KAIP LENKIŠKAS

KUMPIS

SIANDIEN, RYTOJ, VISADA
GERIAUSIAUSKIEVIENUT-
VEJU IR VISAD PARUOŠ-
TAS PATIEKTI

TRYS GARSIOS RUŠYS

Atalanta Kirkus Tala

Gaunamo dėžutėse 2 ir 12 svarų

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM. Skirtinga programa Sekmadieniais, nuo 3 iki 4 val. p.p., 97.9 meg. FM bangomis. Direktoriaus dr. Jok. J. Stukas, 1487 Forde Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. 201-232-5565

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05-9:00 val. vak WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radiojot. Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WFEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30-2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123: PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754

HARTFORDO LIETUVIŲ TEVYNĖS GARSŲ radio valandėlė nauju laikui WKSS-FM 95.7 sekmadieniais nuo 9-10 valandos vakaro. Vedėjas Algimantas Dragunevičius, 273 Victoria Rd. Hartford, Conn. 06114; 249-4502

DETROIT, MICH. — Lietuviški Melodijų radio valanda, WMZK-FM, banga 98 mc, pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17896 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550 arba Briedis Realty tel. 883-5244.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viščinis, 173 Arthur St. Brockton, Mass. tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHII 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val. ryto per WCMP-FM, 98.5 mc. Klubas valdybos pirm. Pr. Puidokas, 586 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

LOS ANGELES, CALIF. — Kalifornijos Lietuvių Radijas — Lithuanian Melodies. KTYM, banga 1460 AM, šeštadieniais 12-12:45 val. p.p. Liet. Radijo klubo pirm. ir programos ved. Stasė Pautienė, 841 Stanford St. Santa Monica, Calif. 90403. Tel. 828-3779.

SERVICE

Mario's Auto Inspection & Repair service headlights adjustment, wheel alignment, motor tune-up and brake service. All minor adjustments and repairs done while you wait. Shell Bay Ave. Mayville, N.J. Cape May Court House, opp. State Inspection Station. Open Mon. thru Fri. 8 AM to 5 PM. Owned & operated by Mario DeSantis "If you really want your car to go see Mario", 609-465-5607

Recently Opened in Westchester

HOLLY HOUSE INN
A residence for senior citizens with home atmosphere in a beautiful setting. Box 176 Cross River, New York — Call 914-763-5533

TRI PAR

COMBUSTION CORPORATION
& Installation Fuel, Oil Burner Service
58 E. 175th Street Bronx
Call 294-8660 — ask for Mr. E. Johnson or Mr. E. Murphy

TYPEWRITERS

ALL MAKES
\$19 up
PARAMOUNT BUSINESS MACHINES
6112 5th Avenue
BROOKLYN
HY 2-9075

KAROL KAILIAI

Jei jūs galvojat, kad jūs brangius kailius geriau pirkti pas tokį pardavėją, kurio patirtis tęsiasi per šimtmetį, tai jūs gudriai galvojat. KAROL turi visokių kailių: "Po penktos", kotteilų valandai, laivų kelionėms, savaitgalio mados ir pan. KAROL — valstybės puikiosios specialios krautuvis. Garden State Plaza — Paramus. Kasdien iki 8:30. Šeštadieniais iki 6 val. vak.

TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

DISPLAY

RETIRING?
The Salvation Army
Williams Memorial Residence
Offers furnished apartments
for retired people
past age 60
For information write to:
720 West End Avenue
New York, N. Y. 10025
or call 749-4374

SPACE AVAILABLE
FOR COLLEGE GIRLS
only at
ELBOW BEACH HOTEL,
BERMUDA — EASTER WEEK
March 30 - April 6
\$280 including air fare
Call:
212-980-3649
MR. BLACK

Virginia 9-4496

A. R. SHIPLEY
COMPANY
Aluminum Combination
Windows and Doors
Jalousie Windows
Aluminum Awnings
600 RIDGEWOOD AVE.
Brooklyn, N. Y. 11208
Allen R. Shipley —

Rengėjai

DARBININKAS

NEW YORKO
NAUJENOS

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Kultūros Židiny 827-9865

Naujų Metų sutikimą Kultūros Židinyje rengia Kultūros Židinio statybos ir penktadienio popietį komitetas. Vietas rezervuoti pas B. Labutienę, tel. VI 7-5550, Br. Bobelį, tel. MI 7-6637, Al. Balsį, tel. TR 4-1538.

Prel. M. Krupavičiaus minėjimas, kuris buvo pramytas sausio 16, nukeliamas į sausio 23. Minėjimas bus Kultūros Židinyje. Rengia Liet. Kr. Demokratų N. Y. skyrius.

Inž. A. Novickis kuris laikas serga. Praeitą savaitę jis išvežtas į ligoninę.

Dr. L. Plechavičiaus žentas praeitą savaitę važiuo po žemėmis traukiniu. Galinė stoty Bronxe jis buvo rastas primuštas iki sąmonės netekimo ir apipletas.

Jurātė Kazickaitė dalyvauja televizijos programoje gruodžio 20 antrame kanale 9:30 ryto specialioje programoje "Women".

Lito bendrovės akcininkų metinis susirinkimas bus gruodžio 19 Lito bendrovės patalpose. Susirinkime bus pranešta apie svarbesnius bendrovės įvykius, kaip buvo parduota Indianapoliso apartamentiniai namai, kaip buvo įsigyta kiti nauji namai New Yorko mieste ir jo apylinkėse. Čia bus plačiai kalbama, kaip įkurti lietuvišką kaimą prie Putnam, Conn., kur bendrovė nupirko apie 90 akrių žemės prie ežero. Bus kalbama ir apie kitus planus, išklausa sugestijų, sumanymų.

Ispūdžiai...

(atkelta iš 7 psl.)

tą asmenį, paskambinau — pasakojo V. — išdėstiau reikala. Mačiau, kad nesibaimino. Tik pridėjo: jei pats ateisi, tai duosiu daugiau; jei vaikus atsiysi — duosiu dolerį".

"Lankė ankstesnius ir naujusius ateivius, — pasakojo B. — ankstesnieji kiti davė ir po "čerkutę" ir po 20, 10, 5 dol., priėmė malonai."

Vajaus pirmininkas Reventas aiškino, kad tai tik pirmieji mėginimai. Ir Tėvas Baltakis prisidėjo prie Revento minties, kad tolesnė veikla įsisiūbuos.

Nors piniginiai rezultatai kuklūs, bet labiausiai žavėjo jaunųjų rinkėjų entuziazmas. "Man sekėsi — sakė toks jaunas rinkėjas I. — ir kalbėjo apie surinktą tūkstantį su kaupu."

Is tikro tai geras "iššūkis" (challenge) jaunai energijai; gera proga išmėginti jaunas jėgas klijūm nugalėti ir tikslui pasiekti.

Vitas Vasaitis ir Regina Vasaitienė (buvusi Milaševičiūtė) gruodžio 9 lankėsi Darbininko administracijoje su savo vaikais. Čia įsigijo lietuviškų knygų, plokštelių. Vitas Vasaitis kaip inžinierius dirba Ramiojo vandenyno vienoje saloje. Po dviejų metų atostogauja Amerikoje. New Yorko lanko žmonos tėvą A. Milaševičių, kuris gyvena Astoria, N. Y., iš čia važiuoja į Washingtoną, kur gyvena Vito tėvas Antanas Vasaitis. Lankys ir kitas gimines Bostone, Allentown ir Chicagoje.

VILTIES CHORAS
SVEČIAVOSI NEW YORKE

Philadelphiaus lietuvių "Vilties" choras, vadovaujamas muziko Leono Kaulinio, gruodžio 5, sekmadienį, koncertavo Šv. Tomo salėje Woodhaven. Koncertas buvo surengtas Lietuvos persekiojamai Bažnyčiai prisiminti. Rengėjai buvo Lietuvių Religinė Šalpa ir Liet. Kat. Moterų Kultūros Draugija.

Pradėta punktučiai — 4 v. Pradžioje kun. Stasys Raila, Liet. Religinės Šalpos reikalų vedėjas, tarė atidarymo žodį. Persekiojamai Bažnyčiai buvo prisiminta dialogu, kurį atliko dvi mergaitės — Rasa Navickaitė ir Rūta Oniūnaitė. Viena kalbėjo pavergtos tėvynės vardu, kita — Amerikos lietuvių vardu.

Choro giesmės I šį persekiojamai Bažnyčios pagerbimą įsiriškavo ir Vilties choro giesmės, kurios buvo atliktos programos pradžioje. Čia buvo: Br. Budriūno — Tėve mūsų, Franz Schubert — Šventas, šventas, Prosper Guidi — Marija (solo O. Šalčiūnienė), J. Dambrausko — Malda už tėvynę.

Toliau atskirai pasirodė solistė Ona Šalčiūnienė. Ji atliko: A. Kačanausko — Vai gražu, St. Gailevičiaus — Lopšinė, J. Tallat Kelpšos — Saulelė raudona.

Choro dainos Choras turi ir savo dainą — Vilties dainą. Jos žodžių autorius yra choro narys Ba-

Antanas K. Trimakas, studijuojąs teologiją Romoje, gruodžio 18 Laterano arkibazilijoje bus įšventintas kunigu. Jo motina J. Trimakienė gyvena Brooklyne, o brolis Gediminas — Renton, Washington.

New Yorko ateitininkai savo paskutiniame visų trijų (sendraugių, studentų ir moksleivių) valdybų posėdy gruodžio 3 nutarė ir ateinančiais metais ruošti užgavėnių kaukių balių vasario 12, šeštadienį, St. Stanislaus Kostka mokyklos salėje, 61-15 Grand Ave., Maspeth (2 blokai nuo V. Atsimainymo lietuvių bažnyčios). Gauta salė graži, talpa apie 400 žmonių. Užgavėnių balius jau yra viręs New Yorko ateitininkų tradicija. Pelnas bus skiriamas Kultūros Židinio statybai. Daugiau informacijos kituose Darbininko numeruose.

Danutė ir Stasys Biručiai švenčių proga sveikina draugus ir pažįstamus, vietoj kalėdinių atvirukų skirdami 20 dol. Kultūros Židiniui.

Kazys ir Sofija Butkai iš Woodhaveno Kalėdų švenčių proga sveikina visus gimines ir draugus per spaudą. Užtuot siuntinėje sveikinimų kortelės, Darbininkui paremti prišuntė 15 dol.

A. A. Jono Adomėno mirties 27 metinėm prisiminti buvo aukojamos mišios pranciškonų koplyčioje Brooklyne ir Dangun ėmimo Marijos bažnyčioje Centereach, L. I., kur gyvena velionies duktė Stella Lecato, užprašiusi mišias. Ta proga Darbininkui paremti paskyrė 5 dol. Ačiū.

A. Goeldnerienė, M. D., vietoj kalėdinių kortelių siuntinėjimo, aukoja Darbininkui 25 dol. Draugus, artimuosius ir pažįstamus sveikindama per spaudą, linki linksmy Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų. Administracija dėkoja už auką.

lys Raugas, gi muziką parašė dirigento dukra A. Kaulinytė, akompaniatorė.

Daina gana sudėtinga ir spalvinga, išreiškianti choro tikėjimą į šviesesnes dienas. Už šios dainos buvo: M. K. Čiurlionio — Oi leikia, leikia, K. V. Banaičio — Nei vėjai pučia, A. Aleksio — Pirmyn į kovą, J. Tallat Kelpšos — Meno daina.

Pirmąją dalį baigė solistė Ona Pliuskonienė. Ji atėjo į sceną su nulausta ir sugipsuota koja. Nežymiai atslubavusi atsislojo prie pianino ir atidainavo šias dainas: Pietro Mascagni — Ave Maria, Mano sieloj šiandien šventė — Tallat Kelpšos, Br. Budriūno — Šauksmas.

Ona Pliuskonienė dainavime padarė tokią pažangą, taip išlavino savo balsą, kad kiekvienas turėjo progos pasigėrėti to balso laisve, gražiu skambesiu.

Abi solistės padainavo duetus — St. Navicko — Aukštai kalnas, St. Gailevičiaus — Laukiu vis.

Antroji dalis Antroji daly buvo šios choro dainos: Oi, toli, toli — St. Gailevičiaus, Einu per kelmą — Br. Jonušo, O kai išaušty — J. Zilevičiaus (gražiausiai nuskambėjusi), Atsisveikinimas su giria — St. Šimkaus, Jaunystės maršas — J. Stankino.

Programa baigta Br. Budriūno kantata Lietuvos šviesos keliu, solistas buvo V. Matonis, O. Pliuskonienė ir O. Šalčiūnienė.

Akompanavo chorui ir solistė A. Kaulinytė ir S. Stupelytė.

Choras buvo išsistatęs du garsiakalbius, kurie pagavo net gaidų skleidimą. Šie garsiakalbiai ir padarė savo — kai dainavo choras, labiau išskelė moterų balsus. Šiup garsiakalbių tonas buvo šaltas, plieninis. Tas ypač buvo jautiamas, kai dainavo solistai. Tiesia, jų balsas buvo kur kas stipresnis, bet — jis nustojo šilumos ir spalvos.

Vargiai ty garsiakalbių reikėjo. Salės akustika nėra geriausia, bet ir tokiu atveju choras būtų buvęs natūralus ir kartu spalvingesnis.

Šiup choras ir susidrausminęs ir pajėgus įveikti gana sunkius ir komplikuočius kūrinius. Labai viltingai nutiekė ir choro jaunimas. Choras gali pasididžiuoti, kad tiek daug turi jaunimo. Ir choro viešnagė buvo miela visiem, ir pačiam chorui, nes reikėjo padirbėti, o dirbant ir lygis auga. Miela buvo ir New Yorko lietuviams, kad štai choras ir darnus, ir skambus, ir drausmingas.

Gaila, kad pianiną pastatė nugara į publiką. Už pianino slėpėsi akompaniatorės. Reikėjo apsukti visai priešingai, kad būtų atidengtos akompanavusios mergaitės.

Pabaigai padėkoti į sceną užlipo Liet. Kat. Moterų Kultūros Draugijos atstovė P. Ažuolienė. Ji apdailo į gėlėm. Po visos programos chorui vaišės buvo Kultūros Židiny. (p. j.)

Marytė Šalinskienė, viena iš pirmųjų Kultūros Židinio statybai paaukojusių tūkstantį dol., uoli lietuviškų reikalų rėmėja ir pranciškonų geradarė.

Nuotr. R. Kisieliaus

Pennsylvanijoje gimusi kviečia
statyti Kultūros Židinį

Tarp pirmųjų aukotojų yra Marytė Šalinskienė iš Woodhaveno. Ir kas jos nepažįsta. — Ji turi laidojimo koplyčią — Funeral Home, sumanias ir nuosirdžiai patarnauja mirties liūdnais atvejais.

Ji mielai lankosi į lietuviškus parengimus, dūmisi visu lietuvišku gyvenimu ir savo dosnia auka remia lietuvišką veiklą.

Ji yra atžymėtina pranciškonų geradarė, aukojusi jų statyboms Kennebunkpore. Nesistiko ir dabar, kai 1964 spalio 11 buvo paskelbta apie Kultūros Židinio statybą. Ji buvo viena iš pirmųjų aukojusių tūkstantį dolerių. Po to ji, aukodama dar du tūkstančius dolerių, Kultūros Židiny įamžino savo tėvą a.a. Joną ir motiną Ceciliją Antanavičius.

REVOLIUCIJOS SAVAITĖ
PRANCIŠKONŲ SPAUSTUVĖJ

(atkelta iš 7 psl.)

mašina. Primetė pilną geležies. Skubėjo ir skubėjo.

Antradienį, gruodžio 7, įvažiuo didžiuliai cemento maišymo sunkvežimiai ir tiesiai pylė cementą į mašinos kapą. Geležį, rūmus, ratus sukaustė cementas. Pylė ir pylė. Kai jo neužteko, atvažiuo dar kitas sunkvežimis. Taip ir palaikydami garšią Darbininko mašiną, net grindis sulyginu.

Gruodžio 8 vienuolyne buvo šventa ir visur buvo tylu. Bet štai gruodžio 9 vėl buvo tikras pamišimas. Iš spaustuvės skubėjo nešti darbo statulius, kitus atsivyniusius, pasenusius daiktus. Į kiemą įvažiuo nauji sunkvežimiai ir ant storių blankų nuleido naujus šių patalpų gyventojus — naujas ofsetines spausdinimo mašinas.

Jas tik nuvilko į tą vietą, kur jos stovės, nuplėšė lentas ir paliko tokias mieguistas, apdengtas kartonais. Gi gruodžio 10 atėjo nauji mechanikai, atsinėšė daugybę raktų ir pradėjo mašiną statyti ir montuoti.

Ofsetinę techniką pasitinkant

Du praėję Darbininko numeriai jau yra atspausdinti ofsetiniu būdu. Tiesia, iš pirmo žvilgsnio laikraštis neadaug kuo skiriasi. Stengiasi išlaikyti forma-

tą, pratęsti tą patį stilių iki metų galo. Bet visi pastebėjo, kad štai iliustracijos yra kur kas geresnės, ryškesnės. Visi pastebėjo ir laužymo didesnę laisvumą, antraščių išmarginimą.

Pereinant į naują techniką, susidurti su daugybe sunkumų. Technika dar nepažįstama, dar nepasivysinta. Nežinia, pavyzdžiui, kaip atrodytų atspausdinta. Dar nėra žvilgsnio, kurį įsigyti tik rindamas spaudos darbus, kaip jie padaryti. Nebuvo ir patirties klįjuojant surinktas skiltis.

Bet — pamažu viskas buvo nuglėta ir padaryta. Buvo suklajoti numeriai, taip kaip jie buvo atspausdinti. Naujos galimybės kaip atrodytų atspausdinta. Klūtys blankų nuleido naujus šių patalpų gyventojus — naujas ofsetines spausdinimo mašinas.

Tikime, kad ateitis bus šviesesnė. Ofsetas suteikia kur kas daugiau galimybių pasinaudoti spaudos technika. Tai padidinsime geriau iliustruoti, meniškiau aptvarkyti, kad skaitytojams suteiktume daugiau džiaugsmo.

Patiksliname. Gruodžio 9 d. Darbininko nr. buvo nuotrauka iš Kristaus Karaliaus šventės minėjimo. Ten buvo netiksliai parašyta Jolitos Gudaitytės pavardė. Ji buvo pavadinta Julija Gudaitytė.

Patiksliname. Gruodžio 9 d. Darbininko nr. buvo nuotrauka iš Kristaus Karaliaus šventės minėjimo. Ten buvo netiksliai parašyta Jolitos Gudaitytės pavardė. Ji buvo pavadinta Julija Gudaitytė.

BOSTONO
ŽINIOS

South Bostono Lietuvių Piličių Draugija rengia Naujų Metų sutikimą, kuris įvyks gruodžio 31, penktadienį, 8 val. vak. trečio aukšto auditorijoje. Bus gėra vakarienė su gėrimais. Šokiam geros gėros orkestras, vadov. Joanne Marshall. Bilieto kaina vienam asmeniui tik 7.50 dol. Bilietus galima gauti klube ir pas visus valdybos narius. Del stalų ar vietų rezervacijos skambinti tel. 268-1674 Adomui Druzdžiui, kad vėliau nebūtų nesklaidumų.

LB Kultūros Klubas susirinkime lapkričio 27 paskaitą skaitytė inž. Donatas Šatas apie technologijos atnešus pasikeitimus Lietuvoje. Jis gyvena Warwick, R. I., ir dirba Whitman Products bendrovėje kaip technikos direktorius. Jis 1953 baigė Chicago technikos institutą, savo specialybės straipsnius yra paskelbęs moksliniuose žurnaluose angliškai. Taip pat rašė ir lietuviškai Technikos Žodyje ir Metmenyse.

Kun. M. Vembrės šermenų metu vietoje gėlių Lietuvių Fondui buvo suaukota 304 dol.

Antano Vileniško šermenų metu suaukota 934 dol. Jie paskirstyti taip: Lietuvių Fondui — 618 dol., Vasario 16 gimnazijai — 218 dol., Tautinės Sąjungos Bostono skyriui 50 dol., lietuvių radijo Laisvės varpo valandėlei — 30 dol., Keleivio laikraščiu — 30 dol. ir Balfui — 10 dol.

Bostono miesto salėje — City Hall pastatyta lietuviška Kalėdų eglutė. Ją pastatė skaudžių židinių, kuriam vadovauja Ina Nenortienė. Be lietuviškos dar yra devynios kitų tautų eglutės. Lietuvių eglutė papuošta originaliai ir gražiai. Gruodžio 23 d. nuo 3 iki 4 val. ten bus programą kurią atliks Onos Ivaskienės vadovaujama tautinių šokių grupė.

Kalėdinę mugę rengia skaudžių židinių gruodžio 19, sekmadienį, salėje po bažnyčią.

Lituanistinės mokyklos eglutė bus sausio 2 Liet. piličių draugijos salėje.

Kun. A. Kezio, S. J., fotografijos paroda bus vasario 5. Kartu bus rodomas ir filmas. Rengia skautai ir skautės.

Kalėdinių plotkelių galima gauti sekmadieniais po kiekvieną mišią salėje po bažnyčią ir septyntos gatvės koplyčioje.

Drabužių vajus, rengtas Amerikos vyskupo, Bostone sėkmingai praėjo. Iš Šv. Petro lietuvių parapijos išvežtos 33 drabužių dėžės, viso apie 2000 svarų. Drabužius supakavo šie žmonės: Stanislovas Sakalauskas, Antanas Vitkauskas, Juozas Vaitkevičius, Elena Simonavičiūtė, Ona Martus, Ona Kulpanienė, Ona Wisniauskienė, Ona Ulevičienė ir Juvėna Zaikienė. Vyskupijos Šv. Vincento draugija drabužius išvežė į sandėlį Brooklyne.

Antanas ir Ona (Katilius) Dumai atšventė vedybinio gyvenimo 25 metų sukaktį. Jų intencija buvo padėkos mišios lapkričio 14 Šv. Petro bažnyčioje.

Jonas ir Zosė Glineckiai, ilgamečiai Darbininko skaitytojai, atšventė 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Padėkos mišios buvo lapkričio 28 Šv. Petro bažnyčioje. Dalyvavo jų dukra — vienuolė sesuo Eugėnė su savo vaikais, daug giminių ir svečių. Per mišias giesmes giedojo giminaitis kun. Valkevičius.

Alfred ir Ona Washack atšventė vedybinio gyvenimo 25 metų sukaktį. Padėkos mišios buvo gruodžio 4 Šv. Petro bažnyčioje.

Birutei Martinkienei padaryta didelė operacija. Ligonė jau sveiksta.

Metai suėjo, kaip mirė mūsų mylima motina

Elzė Wilkins - Zabielskienė.

Metinės gedulingos mišios bus gruodžio 19, sekmadienį, 1 val. popiet. St. George Episcopalo bažnyčioje Flushinge. Traukiniu važiuoti iki Flushing linijos Main stoties. Bažnyčios telefonas FL 9-1171.

Draugai ir pažįstami kviečiami atsilankyti ir pasiimti.

Sąnės JURGIS ir FELIKSAS